Ե. ՏԱՐԻ 1477 ԹՎԻ ՀԱՅՈՑ 4380 ՏՐԻ 27 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1888 (Ն. Տ.) 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1888 13 ԲԷՊԻԵՎ ԱԽԸՐ 1306

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Դալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՌԱՆՁԻՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒԹԻՒՆ

Ի Պոլսոյ համար տարեկան գներ	արտասահմ.	160
» » վեցեայ	»	80
» » եռամսեայ	»	40
Դուռաւոր » տարեկան	»	206
» » վեցամսեայ	»	100
Օտար երկիրներէ տարեկան գինը		50
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրոց համար ծախքը ստացողութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն առ չարուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Ե. ՊՈԼԻՍ, 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕԲՈՒՌԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՍԵՐՊԻԱ

Ի Սերպիա գաւառային ընտրութեանց արդիւնքն այն եղաւ որ Ցառաջդիմական կոչուած Պահպանողականք 540 աթոռներէն հազիւ 60ը շահեցան։ Ազատականք կամ Ռիսթիչեանք 150 աթոռ շահեցան, և մնացեալ 330 աթոռներն Արմատականաց բաժին ինկան։ Ցառաջդիմականք իրենց պարտութիւնը կը վերագրեն Արմատականաց և Ազատականաց միաբանութեան, որով շատ մը շրջանակներու մէջ ի նպաստ յառաջդիմական ընտրելեաց տրուած քուէներն անփաւեր հռչակուեր են։ Ցառաջդիմականք կ'ուզեն որ Թագաւորն երկրորդ անգամ ջնջէ ընտրութիւնները։ բայց Սերպ նախարարութիւնն այդպիսի խորհուրդ մը չպիտի տայ եղեր Ն. Վեհափառութեան։

Մեծ Սքուփչինան, Արմատականաց այսպիսի ստուար մեծամասնութեամբ, պիտի գումարի վերաքննեալ Սահմանադրութիւնը վաւերացնելու պաշտօնով։ եթէ Մեծ Սքուփչինան վերաքննեալ Սահմանադրութեան էական կէտերը փոփոխել ձեռնարկէ, կամ եթէ արմատական երեսփոխանք իրենց որոշեալ պաշտօնէն դուրս ելնելով ընդհանուր քաղաքական խնդիրներ յարուցանեն, ժողովը պիտի լուծուի, հին Սքուփչինան պիտի չարունակէ իր նիստերը, և հին Սահմանադրութիւնն ան փոփոխ պիտի մնայ։

Վերաքննեալ Սահմանադրութեան քանի մը կէտերն հերքիան կորուածութիւն մ'ունին։

51րդ յօդուածը պատերազմ յայտարարելու և հաշտութիւն կնքելու իրաւունքը Թագաւորին կուտայ, բայց կը տրամադրէ որ եթէ հաշտութեան բանակցութիւնը դրամական խնդիրներ պարունակեն, օրինակի համար եթէ պատերազմական տուգանք վճարելու կամ ընդունելու խնդիր յարուցուի, կամ եթէ Սերպիայէն հող տալու կամ նոր հող ստանալու հարկ ծագի։ Սքուփչինան պէտք է գումարի։ Բայց ասսի, Թագաւորը չի կրնար օտար բանակի մը թոյլ տալ Սերպիայէն անցնելու և սերպիական երկիրը գրաւելու, առանց Սքուփչինային հաւանութեան։ Այս տրամադրութիւնն Միլան Թագաւորին կողմէ զիջում մ'է։

Նոյն հանգամանքն ունի 177 րդ յօդուածն, որուն համեմատ եթէ Սքուփչինան երկամսեայ նստաշրջանին մէջ կամ երկամսեայ տարւոյն վերջանալէն յառաջ, Թագաւորը կրնայ հրաւիրել որ նախընթաց տարւոյ երկամսեայն ի կիրառութեան մնայ մինչեւ երեք ամիս։ Առաջ Թագաւորը կրնար ամբողջ տարի մը ի կիրառութեան պահել նախընթաց տարւոյ երկամսեայն, և հետեւապէս կրնար ամբողջ տարի մը Սքուփչինա չդումարել։ Նաեւ, Թագաւորը կը հրաժարի Սքուփչինային կամ Ազգ. Երեսփոխական Ժողովոյն անդամոց մէկ մասն ինք անուանելէ։

Նոր Սահմանադրութեան հետեւեալ տրամադրութիւնք եւս ուշագրաւ են։

Մամուլն ազատ է այսուհետեւ, գրաքննութիւն չկայ, և լրագրեր կրնան հիմնուիլ առանց կանխաւ գրական գումար մը աւանդ թողլու կառավարութեան քով։ Հանրային կրթութիւնը ձրի է և պարտաւորիչ։ Ո՛և է Սերպ չի կրնար ազնուականութեան տիտղոս կրել։ Կառավարութիւնը բնաւ մէկու մը թոշակ չի կրնար կապել առանց յատուկ օրինագծով մը հաւանութիւն ստանալու Սքուփչինայէն։ Օտարազգեաց ինչ ինչ պայմաններով թոյլ կը տրուի հող գնել ի Սերպիա և կառավարական պաշտօններ վարել։ Սերպ եկեղեցւոյ Պետն, որ յետ այսորիկ Պատրիարք տիտղոսը պիտի կրէ, կրնայ պաշտօնական թղթակցութիւններ ունենալ ուրիշ եկեղեցեաց Սինոդներուն ու Պետերուն հետ՝ առանց արտօնութիւն խնդրելու կրօնային գործոց Նախարարէն, և օտար եկեղեցւոյ մը հրամանագիրը չի կրնար Սերպիոյ մէջ հրատարակուիլ առանց կառավարական արտօնութեան։ (Թարգ.)

ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԿԱՅՍԱՐՈՒԹԵԱՆՑ

Ռուսաստէր կուսակցութեանց թէ՛ Ռումանիոյ և թէ Սերպիոյ մէջ յաջողութիւնն ուշագրաւ իրողութիւն մ'է։ Ռումանիոյ մէջ ռուսաստէր Պահպանողականք խորհրդարանական մեծամասնութիւն շահեցան, և յիշեալ թիւն անցան։ Առնոր տասն տարի հետ երեսէ ինկած էին ռումանի ժողովրդեան քով։ Պահպանողականներն էին որ վերջին ռուսեւեմբերը պատերազմին մէջ դաշնակցեցան Ռուսիոյ հետ և ռումանի բանակը ղրկեցին ի Փլեւնա։ Բայց երբ՝ պատերազմին արդիւնքը Ռուսանաց յոյսերը չպակեցէ զատ՝ Ռուսիա Պեսարապիան կորցնց իր ռումանի դաշնակցէն, Պահպանողականք կորուսին ժողովրդեան վստահութիւնն, եւ յանկնեցան իշխանութիւնն ազատական կամ աւստրիասէր կուսակցութեան անցաւ։ Բայց Ռումանիոյ դէմ Աւստրիոյ տնտեսական խիստ պայքարը, ռումանական խաշնարած ժողովրդեան դուարներուն Հունգարիոյ սահմանները երամովին վտարումն, ինչպէս և քաղաքական հանգամանքներ ցոյց տուին թէ Ռումանիա բան չի կրնար ակնկալել Աւստրիայէն, և քիչ քիչ Պահպանողականք ջուրին երեան ելան վերստին։

Սերպիոյ մէջ ալ, ռուսասէր կուսակցութեան գլուխ Պ. Ռիսթիչ, որ վերջին սերպիական և ռուսերէնը պատերազմին ժամանակ Սերպիոյ Նախարարապետ էր, յանմեկնեալ երեսէ ինկած և լքուած կը մնար։ Միլան Թագաւորն իւր աւստրիասէր քաղաքականութեամբ և աւելի կամ նուազ աւստրիասէր նախարարներով կառավարեց երկիրը։ Բայց այս աւստրիասէր քաղաքականութիւն եւս պատրանքի մը մատնեց զՍերպիա, զի Աւստրիոյ թելադրմամբ կամ քաջալերմամբ տեղի ունեցած պուլկարական պատերազմը սերպիական ամօթալի պարտութեամբ մը վերջացաւ։ Այս աղետէն ի վեր, ռուսասէրը ուժովցան Սերպիոյ մէջ, և Արմատականաց և Ռիսթիչեանց դաշնակցութեամբ տարուած ընտրական մեծ յաղթանակը ռուսական անժխտելի յաջողութիւն մ'է Սերպիոյ մէջ։

Իրենց գրացի երկրաց մէջ ռուս քաղաքականութեան այս յաջողութիւնները տեսնելով, Պուլկարիոյ ռուսասէրք կը յուսան Պուլկարիոյ մէջ նմանօրինակ ռուսական հոսանք մը յառաջ բերել։ Բայց Ֆերտինանտ Իշխան և Պ. Սթամպուլով տեղի տալու երեւոյթ չունին։

ՊՈԼԻՍՈՅԵԱՆ ԴՈՐՄԵՐ

Զեռնակորալի Իշխանն հայրական դրութեամբ մը կը դատէ իւր հպատակներ։ Զէթինէէի պաշտօնական կա՝ Զեռնակոր-լրագիրը կը պատմէ թէ «Հանրային կրթութեան Նախարար Պ. Մարբօ Տրակովիչ կառավարութեան քանի մը տուժարներն իրացուցած եւ վճռառած լինելով, հնգամեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ։ Բացատի, Իշխանն ալ գաւազանի յիսուն հարուածներով գանգատուելու հրաման տուաւ, և այս պատիժ գործադրեցաւ ի ներկայութեան Իշխանին։»

—Եղծարարէ կը հեռագրուի թէ «Հաշտութեան դաշնագիր մը կնքուած է Միրտիթներուն և առնաւտ ցեղերուն մէջ։ և Օսմ. կառավարութիւնը բարեհաճած է դարմանել եւ հատուցանել Առնաւտներուն Միրտիթներէն կրած վնասը։»

—Կերեւի թէ Միլան Թագաւորմիտը դրած է վաղ կամ անագան հրաժարիլ գահէն, որ արդէն շատ փչալից է իրեն համար։ Ասոր ապացոյց կը համարուի հոգածութիւնն որով նոր Սահմանադրութեան մէջ յատուկ յօդուած մը դնել տուած է, տրամադրող թէ Թագաւորն երբ հրաժարի գահէն, ինք պիտի անուանէ այն երեք Խնամակալներն որք երկիրը պիտի կառավարեն իւր օրդւոյն անչափահասութեան միջոցին։ Բայց Սահմանադրութիւնն արդէն ուրիշ յօդուածներ կը պարունակէր՝ մահուամբ կամ հիւանդութեամբ գահուն թափուր մնալու պարագաները նախատեսող, եւ այս նոր յօդուած նշանակութիւն չպիտի ունենար եթէ Միլան Թագաւոր իւր յօժար կամօք օր մը հրաժարելու դիտաւորութիւնը կամ փափաքը չունենար։

—Աւստրիական իշխանութիւնը Պոնայէն հեռացուց սերպ Մետրապոլիտն, գիեր. Սաւա Քոսանովիչ, այն կարծեօք թէ այս քարոզասիրեան եկեղեցական իւր պոնացի սերպ հայրենակցաց մէջ սերպիական ազգային զգացումներ կը մշակէր։

—Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Թայմս թէ Քարլովիչի Պատրիարքը Ունկէլիճ Սրբազանին մահը սաստիկ ցաւ պատճառած է մաճառ քաղաքական ակմբոց մէջ։ զի հանգուցեալը թանկագին օժանդակ մ'էր Պ. Թիզայի կառավարութեան։ Միշտ իւր ազդեցութիւնն գործածած էր բարեկամութիւն յառաջ բերելու Հունգարիոյ Սերպերուն և Մաճառներուն միջեւ, հակառակ կաթոլիկ Եպիսկոպոս Սթրոսմայերի ընթացքին, որ կաթոլիկ Խորուաթները միշտ կը գրգռէ Հունգարիոյ դէմ։ Բան սովորութեան, ժամանակ մը պիտի անցնի նոր Պատրիարքին ընտրութենէն յառաջ, և կը կարծուի թէ Պաձրալի Եպիսկոպոս Բեդրովիչ Սրբազան առաջնորդ ժառանգարար պիտի կարգուի թափուր մնացած պատրիարքական Ա.Թռռին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐՄԵՐ

Խղճալի վախճան մ'ունեցաւ Պ. Նիւմա Ժիւլիթ յարուցած մեծադրդիր պայքարն։ Այդ երեսփոխան, որպէս կը յիշուի, ամբաստանած էր Եվտացոյցի Ցանձնաժողովը թէ իւր 33 անդամոց դէմ 22ը մէկ մէկ Վիլլոներ են, այսինքն՝ իրենց բաղաքական կացութենէն օգուտ քաղելով կաշառք ուտող մարդիկ։ Իրեն դէմ բացուած վատահաւաքութեան դատի մը ձեւական անյաջողութենէն քաջալերեալ, Պ. Ն. Ժիւլի իւր փաստաբանին և ուրիշ գործիչներու օժանդակութեամբ Mes Dossiers անուամբ գիրք մ'ալ հանած էր, որ չատ մը հրատարակուած կամ անտիպ թղթերու և պաշտօնագրերը ի մէջ կը բերէր, իբր թէ լապացոյց իւր ծանր ամբաստանութեանց։ Նշանակած ենք արդէն թէ Պ. Ն. Ժիւլիի գիրքը կարծուածին պէս ապացուցական չէր։ և գաթեգորութեան սրբահաները գոհ չէր կրցած ընել։ Ակնարկեալ մէկ քանի Երեսփոխաններ փութացին վատահաւաքութեան դատեր բանալ Պ. Ն. Ժիւլիի դէմ, որ նոյն միջոցին Նիմի քաղաքապետութենէն պաշտօնակ եղաւ։ Արդ, ինչ կը յուսար որ ընէ այժմ Պ. Ն. Ժիւլի։—Նամակ մը հրատարակելով, կը հռչակէ թէ Իմ Թռչնիս մակագրով յիշեալ գիրքն, որուն ճակատն իւր անունը կը փայլի, իւր հեղինակութիւնը չէ, և թէ ինք պատասխանատու չէ անոր պարունակութեան համար։ Այս յայտարարութիւն ընդհանուր ապշութիւն պատճառեց։ Երբեք այսչափ խայտառակ յեսու կոչում մը չէր տեսնուած։ Եւ որ աւելին է, Պ. Ն. Ժիւլի կը ծանուցանէ թէ իւր փաստաբանին, իւր հրատարակչին և իւր գիրքը խմբագրող օգնականին դէմ դատ պիտի բանայ՝ իւր փատահութիւնը չարաչար գործածելուն համար։ «Կը մնայ որ, (կ'ըսէ Թռչ.) Պ. Ժ. Նիւմա իւր անձին դէմ ալ դատ բանալով վերջացնէ գործն»։ Այն ծայրաեղը և հակահանրապետականը, որք կը լուսային ազգու աշակցութիւն մը գտնել Պ. Ն. Ժիւլիի գայթակղալից «յայտնութիւններէն», հիմակ երես կը դարձնեն այս երեկուան դիւցազնէն։ «Աւա՜ղ փառաց անցաւորիս»։ Ի՞նչ ֆրանսական Հանրապետութեան, ե՞րբ կարգը պիտի գայ նոյն բացագանչութիւնն ընելու աւելի մեծ դատապարտելի մը, Զօրավար Պուլանժէի համար եւս։

—Այդ օրն հեռի է դեռ, Ֆրանսական ընտրութեանց ընթացքէն դատելով. զի դեռ անցեալ օր ծանոյց հեռագրերը թէ Վառ գաւառին երեսփոխան ընտրուած է Հասարակորդեան մը (Բոնդէն), որ կէս մը ամերիկացի է, երբեմն ամերիկեան բանակին մէջ երբեւ կամաւոր ծառայած և մինչեւ իսկ ամերիկեան «զօրավար» մ'եղած լինելով։ Վառի 84,000 ընտրողներէն 67,000ին ձեռնպահութեամբ, միայն 12,000ին քուէով երեսփոխան հռչակեցաւ այս ծայրաեղ մարդ։ Վառ, որոյ երեսփոխանաց մին և նշանաւորագոյնն է Պ. Ֆլէխանսօ, Արմատականաց պետը, սորա ընդդիմութեան հակառակ ընտրելով հասարակորդեան մը, ցոյց կուտայ թէ արմատական ծայրաեղ քաղաքականութիւնն իսկ այլ եւս չի գոհացներ զինք, և աւելի ծայրաեղ բաներ կը խնդրէ։

—Հարիւրապետ Տրեան, Պուլանժէ զօրավարին փեսայանալուն պէս։ (արդարեւ Զօր. Պուլանժէի դուստր՝ Օր. Մարսէլի հետ ամուսնացաւ մատերս.) իրեն առաջին գործ ըրաւ իւր աներոջ գովելի օրինակին հետեւիլ՝ զինուորական վարչութեան դէմ բարոյականապով, «Վաղուան պատերազմն» (La Guerre de demain) անուամբ գրքոյկ մը հրատարակեց, առանց պատերազմական նախարարութենէն արտօնութիւն ընդունելու։ յորում Ֆրանսայի և Գերմանիոյ պատերազմական պատրաստութեանց վրայ տեղեկութիւններ կուտայ, իբր թէ նորահնար զէնքերով մղուած պատերազմ մը պատմելով։ Գրքոյկին իբրեւ ծանուցում, գունաւոր պատկերներ փակցուած են պատերուն վրայ, որք կը ներկայացնեն ճակատամարտ մը Ֆրանսացի և գերմանացի զօրաց, մինչ հարիւրապետ Տրեան ամբաստակի մը վրայէն իւր զօրքերը կը խրախուսէ և յառաջ կը մղէ։—Հարիւրապետն այս կանոնազանցութեան համար երեսնօրեայ առանձին բանտարկութեան դատապարտեցաւ։ Ձիշդ 1½ ամիս առաջ, իւր անեն ալ կանոնազանցութեան մը համար 30 օրեայ առանձին բանտարկութեան կը դատապարտուէր։

ՊԵԼՃԻՈՒՄ

Պրուսելէ կը հեռագրուի առ Թայմս թէ յուզում կայ Անվերսի մէջ, ուր ագամանդի վաճառականութիւնը մեծ ընդարձակում ստացած է։ որովհետեւ, խումբ մը խարդախ մարդոց դրդմամբ, ագամանդահատ արհեստաւորքը շատ մը խարդախութիւններ ի գործ դրած են, տաղելու համար իրենց յանձնուած ագամանդներուն տեղ ստորին քարեր դնելով, զորս իրենց մեղսակիցները տուած էին իրենց։

—Պէվերլոյի պեժիական բանակեցումն մէջ փորձեր եղան Մաքլիխերի, Նականի, Փիփերի, Շուհֆի, Էնկի և Մաւզերի բազմահարուածեան հրացաններուն վրայ, և լաւագոյն գրտնուեցան Էնկի և Մաւզերի հրացանք։ Հետաքրքրաշարժ կը լինէր բաղդատութիւն մը Մաւզերի և Լբպէլի հրացանաց միջեւ։ բայց Ֆրանսային դուրս Լբպէլի հրացանին փորձն ա՛յ ուրեք եղած է տակաւին։

ՕՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՖԻՐԻԷ

Գերման կառավարութեան Զանզիպարի խնդրոյն վրայ պաշտօնաթղթոց հաւաքածոյ մը Ռայխսթակին մատուցանելը ծանուցուած է։ Պիզմարք Իշխան, այս խնդրոյ վրայ գրած ծանուցագրերուն մէջ, մեծագոյն կարեւորութիւն տալով կը յիշէ «մահմետական չարժումն», որ վերջին տարիներս շատ ծաւալած է Ափրիկէի սեւամորթներուն մէջ, և գլխաւոր պատճառ եղած է Զանզիպարի եղերաց վրայ ծագած ապստամբութեան։ Բայց գերմանական ափրիկեան Ընկերութեան սրբխարներն եւս պատճառ եղած են նոյն ապստամբութեան, մանաւանդ այս Ընկերութեան գործակալներուն զանզիպարեան երկիրներու մէջ Սուլթանին դրօշը վար առնելով իրենց Ընկերութեան դրօշը պարզելը, զոր Պիզմարք Իշխան հոկտ. 6 թուականի ծանուցագրով մը պախարակեց իբրեւ յայտնի բռնաբարութիւն Ընկերութեան և Զանզիպարի Սուլթանին միջեւ կնքեալ պայմանագրոյն։ Խնդիր մ'է սակայն թէ Արեւելեան Ափրիկէի վերջին դէպքերէն յետոյ Գերմանք պիտի չարունակե՞ն յարգել Զանզիպարի սուլթանին վեհապետական իրաւունքները։

ՁԵԽԵՐՆ Ի ՊՈՀԵՄԻԱ

Պոհեմիոյ Հին-Ձեխերը դեկտ. 10 ին մեծաւ հանդիսիւ տօնեցին իրենց խորհրդարանական պետին՝ Պ. Ռիկլիի ծննդեան 70 դ տարեդարձն, և այս առթիւ 100,000 ֆիորինի գումար մը նուիրեցին նմա, որ բովանդակ Պոհեմիոյ մէջ ժողովրդային հանգանակութեամբ հաւաքուած էր։ Պ. Ռիկլը չատ յուզուեցաւ, և ըսաւ թէ ժամանակ մը խորհելու պէտք ունի՝ որոշելու համար թէ պէտք է ընդունի այս նուէր թէ ոչ։ Նոր կամ երիտասարդ Ձեխերը չմասնակցեցան այս ցոյցին, որովհետեւ՝ իրենց կարծեօք՝ Պ. Ռիկլը և իւր կուսակցութիւն բաւական փութաջանութիւն և կորով չեն ցուցներ Ձեխերուն ազգային իրաւունքները պաշտպանելու։ Բայց Վիեննայի Խորհրդարանին երիտասարդ չեխ կուսակցութեան պետն իւր շնորհաւորութիւնները ղրկեց առ Պ. Ռիկլը, և այս ազգային ցոյցին մասնակցեցան Պոհեմիոյ Նահանգային ժողովոյն կառավարական ներկայացուցիչ Լոպքովիճ Իշխան և Տվարձենպերկի Ատոլֆ Իշխան, որ բովանդակ Աստրիոյ ամենէն նշանաւոր եւ մեծահարուստ ազնուականը կը համարուի։

—(1)—

ԹԵՐԹՕՆԱՐԵՒԵԼՔ

ԺԻԼ ՎԷՌՆ

ՍԵՒ-ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԱՌԱՋԻՆ

—o—

ԵՐԿՈՒ ՀԱԿՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Պրն. Հ. Ր. Սդար, Ճարտարապետ,
30, Գէնընկէյդ
Էտիմպուրկ։

«ԵԹԷ պարոն Ճէյմս Սդար հաճի վաղը երթալ Ապըրթիլի ածխանքը, Տոշարդի գուբին Եարօու հորը, իրեն համար կարեւորութիւն ունեցող զեկոյց մը պիտի լինի իրեն։

«Հարբի Թորտ, նախկին գործավար Սիմոն Թորտի որդին, օրն ի բուն պիտի սպասէ պարոն Ճէյմս Սդարի, Գէլլէնսբրի կայարանին մէջ։

«Կը խնդրուի ծածուկ պահել այս հրաւէրը։»

Աւասիկ այն նամակը զոր Ճէյմս Սդար ստացաւ առաջին թղթաբերով 18·· դեկտ. 3 Թուականաւ։ Նամակը կը կրէր կնիքն Ապըրթիլի թղթատարական գրասենեկին, կոմսութիւն Սգբրլինկի, Սկոտիա։

Ճարտարապետին հետաքրքրութիւնը ջերմագոյն վառեցաւ։ Մաքէն իսկ չանցուց թէ այս նամակը կրնար խաղ մը լինել։ Ի վաղուց անտի կը ճանչէր զՍիմոն Թորտ, Ապըրթիլի ածխահանքաց գործավարներէ մին։ Ինքն, Ճէյմս Սդար, քանի տարի անօրէնն եղած էր այդ ածխահանքերուն։

Ճէյմս Սդար պնդակամ մարդ մ'էր, որ հազիւ քառասուն տարեկան կ'երեւէր, թէեւ յիսուն եւ հինգը թեւակոխած էր։ Էտինպուրկի վաղեմի ընտանեաց միոյն կը վերարերէր, եւ նորա ամէնէն ականաւոր անդամներէ մին էր։ Իր աշխատութիւնք պատիւ կը բերէին այն ճարտարապետաց արժանայարգ խմբին որք տակաւ առ տակաւ կ'սպառուին Մեծին Բրիտանիոյ ստորերկրեայ ածխահանքերն, ինչպէս ի Գարտիֆ և Նիւքեասլ, այնպէս եւ Սկոտիոյ ստորին կոմսութեանց մէջ։ Սակայն Սդարի անունն ընդհանուր յարգանք վաստակած էր մասնաւորաբար Ապըրթիլի այն խորհրդաւոր ածխահանքերուն խորն, որք սահմանակից են Ալլօայի ածխահանքերուն եւ կը գրաւեն Սգբրլինկի կոմսութեան մէկ մասը։ Հոն անցած էր իւր գրեթէ բոլոր կեանքը։ Բայց ասսի, Ճէյմս Սդար անդամ էր սկոտիոյ հնագիտաց Ընկերութեան, այր նախադասն անուանուած էր։ Նմանապէս «Արքայական Կաճառին» ամէնէն գործօն անդամներէն մին էր, եւ Էդինպուրկի հռչակեալ յանախս կը հրատարակէր նշանաւոր յօդուածներ նորա ստորագրութեան ներքեւ։ Ինչպէս կը տեսնուի, այն գործնական գիտուններէ մին էր նա որոց կը պարտի Անգլիա իւր լաւագոյն գիւտերուն։ Բարձր գիրք մ'ունէր Սկոտիոյ այդ հին մայրաքաղաքին մէջ, որ ոչ միայն փիլիսոփայական, այլ և բարոյական տեսակէտով ալ արժանացած է «հիւսիսի Աթէնքն» անուան։

Ցայտնի է թէ Անգլիացիները շատ նշանաւոր անուան մը տուած են իրենց ընդարձակ ածխահանքերուն ամբողջութեան։ «Սեւ-Հնդկաստան» կը կոչեն զայնս իրաւամբ եւ այդ Հնդկաստանը թերեւս Արեւելեան Հնդկաստանէն աւելի նպաստած է Մեծին Բրիտանիոյ զարմանահրաշ հարստութեան աճեցման։ Հոն, արդարեւ, հանքահաններու ամբողջ ժողովուրդ մը գիշեր ցերեկ կ'աշխատի ըրիտանական հողն հանելու ածուխ, այդ թանկագին վառելանիւթն, անհրաժեշտ տարր ճարտարական կենաց։

Այդ թուականին, ածխահանքերուն սպառման համար մասնագէտներու նշանակած պայմանաժամը դեռ շատ հեռու էր, և մերձաւոր ապագայի մէջ չէր վախցուեր հանքածուխի նեղութենէ։ Դեռ ընդարձակապէս շահագործելու էր երկուց աշխարհաց ածխահանքերը։ Գործարանները, շոգեկառքերը, շոգենաւերը, կապի գործարաններն եւ, հանքային վառելանիւթի պակասութեան մէջ դտնուելու մտ չէին։ Միայն թէ, սպառումն այնքան շատցած էր այդ վերջին տարիներն, որ քանի մը խաւեր հատած ընցած էին մինչեւ իրենց ամէնէն բարակ երակներն։ Այդ հանքերն, այժմ երեսի վրայ թողուած լինելով, վարպար կը ծակէին և կ'ակսէին հոն իրենց լքեալ հորերով և ամայի ներքնոդիներով։

Ճիշդ այդ վիճակին մէջն էին Ապըրթիլի ածխահանքերը։

Տասն տարի առաջ, վերջին ստակուն դուրս հանած էր այս հանքին ածուխի վերջին տակառաչափը։ «Ներսի» (*) կազմածները, ներքնոդիներ երկաթուղիներուն վրայ կառքերը քաշելու յատուկ մեքենաներ, կառքեր, ատրերիրեայ թբրամուկներ, հորերուն մէջ բանող վանդակներ, խոզովակներ որոց ճնշեալ օդը կը բանեցնէր ծակիչ գործիները, — ի մի բան, ամէն ինչ որ շահագործման կը ծառայէր, փոսերուն ալքերէն հանուած և հողին երեսը թողուած էր։ Սպառած ածխահանքը կը նմանէր անդրշիրեղեան խոլական մեծութեամբ գազանի մը դիակին, որուն կենսական զտնական գործարանները հանելով՝ պարզապէս կմախքը թողած են։

Այդ գործիներէն մնացած էին միայն փայտեայ երկար սանդուղներ, որոցմով հանքածուխին խորերը կ'երթցուէր եռյոսուի հարկն։ այս միակ հորն էր ուսկից կը մոցուէր Տոշարդի գուբին տարին ներքնոդիներն, աշխատութեանց դադարումն ի վեր։

Դուրսն, արտաքին աշխատութեանց յատկացեալ շէնքերը տակաւին ցոյց կուտային այն տեղն ուր այդ գուբին հորերը փորուած էին։ այդ գուբն, ինչպէս նաև բոլոր մուս լքեալ գուբերն, ամբողջութիւնը կը կազմէին Ապըրթիլի ածխահանքերուն։

Տխուր օր մը եղաւ այն յորում, վերջին անգամը լինելով, հանքահանները Թողուցին հանքն, որու մէջ տարած էին այնքան տարիներ։

Ճէյմս Սդար ճարտարապետն ի մի վայր ժողոված էր այս հազարաւոր բանուորներն, որք ածխանքին ժրաջան և քաջարի ժողովուրդը կը կազմէին։ Գործավարք, կառավարք, կառուցողք, հիւսնք, ռահվիրայք, երկաթագործք, ատաղձագործք, ամէնքն ալ, կանայք, տղայք, ծերունիք, ներսի և դուրսի գործաւորք, հաւաքուած էին Տոշարդի գուբին լայնածաւալ գաւթին մէջ, որ երբեմն առլցեալ էր հանքածուխով։

Այդ արի մարդիկը, զորս կենաց կարիքներ պիտի ցրուէին դէս ու դէն,—իրենք որք, երկար տարիներ, յորդեւոց ոլորի յաջորդած էին հնամեայ Ապըրթիլի մէջ,—առ յաւէտ զայն թողել առաջ կ'ըստպատէին ճարտարապետին հուսկ յետին հրամանէն։ Ընկերութիւնն իւր վարձատրութիւն իրենց բաշխած էր նոյն տարւոյ չէն։ Իրօք, դոյզն բան մ'էր այդ, որովհետեւ հանքին արտադրութեան հասոյթը շատ քիչ աւելի եղած էր շահագործման ծախքերէն։ Սակայն այդուս պիտի կրնային ասասել մինչեւ որ այլուր գործ մը գտնէին, թէ՛ շրջակայ ածխահանքաց և թէ՛ կոմսութեան ագարակներուն կամ գործարաններուն մէջ։

Ճէյմս Սդար յոսին կանգնած էր, ընդարձակ յարկին դրան առջեւ, ուր այնքան ընդերկար բանած էին ածխանքի հորերուն չոգեշարժ հզոր մեքենայները։

Սիմոն Թորտ, Տոշարդի գուբին գործավարը, որ այն ատեն յիսուն եւ հինգ տարեկան էր, եւ ուրիշ քանի մը վարպետներ շրջապատած էին զինքը։

Ճէյմս Սդար դլխարկն հանեց։ Հանքահանները, գլուխնին բաց, խոր լռութիւն մը կը պահէին։

Այս հրաժեշտի տեսարանը սրտայոյզ հանգամանք մ'ունէր, որ լի էր վեհութեամբ։

«Բարեկամներս, ըսաւ ճարտարապետը, իրարմէ բաժնուելու վայրկեանն եկած է։ Ապըրթիլի ածխահանքերն, որք, այնքան տարիներէ ի վեր զմեզ ի մի ժողոված էին միահամուռ աշխատութեան մը մէջ, այժմ սպառած են։ Մեր խուզարկութիւնք չեն կրցած երեւան հանել նոր երակ մը, եւ գետնածուխի վերջին կտորն հանուեցաւ Տոշարդի գուբէն։»

Եւ, ի հաստատութիւն իր խօսքին, Ճէյմս Սդար ցոյց կուտար հանքահաններուն ածուխի զանգուած մը որ պահուած էր սակաւիկ մը խորը։

(Շարունակելի)

(*) Հանքի մը չահագործումը կը բաժնուի «ներսի» եւ «դուրսի» աշխատութեանց։ Ոմանք խորը կը կատարուին, այլք հողին երեսը։

ՊՈՇԱՐՈՒՄ ՍՈՒԱՔԻՆԻ

Սուաքինէ դեկտ. 10 թուով կը հեռագրուի առ Մանչեսթր.

«Ծարձակողական գործողութիւնը այս առաւօտ սկսան։ Անգլուեգիպտական հրետանիք ամէն բերդերէն խիստ կրակ մը սկսան տեղացնել Օսման Տիկմայի Արաբներուն վրայ, որք պատնէշներուն մէջ պատսպարուած էին։ Մեր կրակին ազդեցութիւնն զգալի եղաւ շատ չանցած։ Արաբաց աջակողմեան ամբարտակն, որոյ վրայ կրակ կ'ընէր անգլիացի նաւաղներուն շաբաթ օր հաստատած խոշոր թնդանօթը, ծանր վնասներ կրեց։ Սուաքինի բնակիչներէն շատեր կը դիտէր պատերազմին ընթացքը։ Տեղւոյս արաբ ժողովրդին վրայ զգալի տպաւորութիւն բրին խոշոր թնդանօթին ազդեցիկ հարուածներն։ Այսպիսի քանի մը խոշոր թնդանօթներ մեծապէս պիտի ապահովին զնուաքին ապագայի մէջ։ Այս երեկոյ ապստամբք, ուզելով ցուցնել թէ վհատած չեն մեր ռմբակոծումէն, իրենց ձախ ամբարտակէն կրակ բրին, և կամաց բերդին մէջ ռումբ մը ձգելով, զինուոր մը վիրաւորեցին։»

—Կրէնֆէլ զօրավար, հրամատար Սուաքինի պահպան զօրաց, կը յապաղի քաղաքէն դուրս ելնելու և թշնամին իւր պատնէշներէն վանելու։ Այս յապաղման պատճառը սա է թէ նոր զօրքի կը սպասուի։ զի Օսման Տիկմա 2,000 հոգի պատրաստ ունի, և օգնութիւններ ալ կը սպասէ ներսէն, զօրեղ դիմադրութիւն մ'ընելու համար Սուաքինի անգլուեգիպտական զօրաց, որոց թիւն ալժմ 4,500 է։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Պէրլին, 12 դեկտ.— Կը հաստատուի թէ գերման կառավարութիւնը նոր տեսակ բազմահրաւոյեան հրացան մ'ընդունած է։ Մինչև իսկ կ'ըսուի թէ այս նոր տեսակ հրացանէն կէս միլիոնէ աւելի արդէն շինուած են զինարանաց մէջ, և պիտի տրուին գործածելու բանակի զօրաց։ Կ'երևի թէ այս նոր հրացան անհամեմատ կատարելութեամբ մը օժտեալ է։

—Լոնտոն, 11 դեկտ.— Ազատական հռչակաւոր ատենաբան, նախկին նախարար, և ազատ-վաճառականութեան յատագովիչներէն մին, Պ. Ճոն Պրայթ, (78 տարեկան,) որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, հոգեվարքի մէջ է այս միջոցիս։

—Մադրիտ, 11 դեկտ.— Կառավարական աւանդի անուտկէն 1,250,000 ֆր.ի պանքոնոտս գողցուեցաւ, և գողը դեռ չգտնուեցաւ։

—Նոֆոլք, 11 դեկտ.— Ժողովրդական դրամատան տնօրէնը փախաւ, 279,000 ֆր. գողնալով։

—Պէրլին, 12 դեկտ.—Միլանի Սէոլը լրագրին թղթակիցն, որ միանգամայն Տէյլիզ լրագրին թղթակիցն է, արտաքսեցաւ Պերլինէ։ (Այս երկու լրագիրք աւելի կամ նուազ հակառակ են Պ. Քրիսպիի աշխարհավարութեան։)

—Պոֆոս, 11 դեկտ. — Երեկ պայթում մը տեղի ունեցաւ Պ. Նոպէլի քարիւղի գործարանին մէջ։ Աւելի քան երեսուն անձինք վիրաւորեցան կամ մեռան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առաջնորդական վիճակաց վերակազմութեան խնդրոյն համար Թառն Ժողովով կողմէ կարգեալ նոր մասնաժողովն, որ, ինչպէս ծանուցինք, ուրբաթ առաւօտ Բերայի խորհրդարանին մէջ իր նիստ գումարեցաւ ընդնախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, վիճակաց վերակազմութեան ծրագրոյն վրայ լսեց Ն. Ամենապատուութեան կողմէ եղած դիտողութիւններն եւ ինչ ինչ բարեփոխութիւններ ընդունեց։ Մասնաժողովը միանգամայն նշանակեց Սահմանադրութեան այն յօդուածներն որոց փոփոխութիւնը կենթադրուէր այդ ծրագրոյն ընդունելութեամբ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ուրբաթ օր ի Բերա այցելութիւն տուաւ Հալաճեան Բարսեղ էֆէնտիի, Մանուկեան Սինեքերիմ էֆէնտիի եւ Սրվանճեան Կարապետ էֆէնտիի։ Ն. Ամենապատուութիւն նոյնպէս փոխադարձ այցելութեան գնաց Կէօչէեան Վսեմ. Յակոբ էֆէնտիի տունն, ուր արժանավայել պատուովը ընդունուեցաւ։

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց Եէնի-Գաբուի եկեղեցւոյն մէջ, որոյ տօնախմբութիւնն էր, և հոգեշահ քարոզ մը խօսեցաւ։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Դեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոս, Դեր. Հմայեակ եպիսկոպոս և Դեր. Մաղաքիա եպիսկոպոս։

Եկեղեցին լցուած էր եէնի Գաբուէն և շրջակայ գիւղերէն դիմող հաւատացեալց խուռն բազմութեամբ մը։

Յաւարտ եկեղեցական արարողութեան, Ս. Պատրիարքն Հայրն առաջնորդուեցաւ Մեծ. Թօգմաթեան եղբարց տունն ուր փառաւոր սեղան մը տրուեցաւ։

Մինչ օրէն յետոյ Ն. Ամենապատուութիւնն ընկերակցութեամբ Դեր. Օրմանեան Սրբազանի, Դատը գիւղ երթալով ցաւակցական այցելութիւն տուաւ Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեանի և Մեծ. Պատրիկ էֆէնտի Կիւլպէնկեանի։

Նոյնպէս այցելութիւն տուաւ Ունճեան Վսեմ. Արիկ էֆէնտիի։

Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրն ևս երէկ Դատը գիւղ երթալով ցաւակցական այցելութիւն տուաւ Մեծ. Կիւլպէնկեան Տեարց։ Յետոյ Ն. Սրբազնութիւն այցելութիւն տուաւ Ունճեան Վսեմ. Արիկ էֆէնտիին։

Ինչպէս արդէն ցաւօք ծանուցինք, Խասգիւղի Դաֆֆեան Որբանոցի հիմնադիր տնօրէն Սրբուհի մայրապետ ծանրապէս հիւանդ է։ Յիշեալ անձնուէր մայրապետին այս դառն կացութեան մէջ նիւթական նպաստ մը հասցնելու Նպատակաւ հանգանակութեան մը ձեռնարկելու գովելի խորհուրդն ունեցած են Ազն. Տիկին Սոֆի Կ. Սրվաճեան և Ազն. Տիկին Թ. Օտեան օրը արդէն յաջողած են մասմը դրամ հաւաքելով հասցուցել նմա։

Սրբուհի մայրապետի անձնուէր աշխատութիւններն և իւր Որբանոցի զարգացման համար տուած անդուլ անդադար խնամքն բազմաձանօթ լինելով, մեծաւ գոհունակութեամբ իմացանք յիշեալ երկու Ազնուազուարթ Տիկնանց ձեռնարկած այս առաքինական գործն և տարակոյս չունինք թէ ամէն ազգասիրք ինքնայօժար պիտի մասնակցին բացուած հանգանակութեան։

Փափագողք կրնան իրենց նուէրները զրկել ի խմբագրատուն Արեւելքի, ուստից կը հասցուին առ տիկին Օտեան և տիկին Սրվաճեան։

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Այսօրուընէ կ'սկսինք հրատարակել իւր թերթօն Ժիւլ Վէրնի մէկ հետաքրքրաշարժ վէպը, Սեր-Հէնդիկասան։

Կ. Պոլսէն է Բ-Լէֆորնիա յօդուածին, զոր շաբաթ օր իւր թերթօն հրատարակած էինք, շարունակութիւնը կը հրատարակենք մեր այս տուրը երրորդ երեսին մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ

Քիոսի կառավարիչ անուանեցաւ Կէլիպոլուի նախորդ կառավարիչ Նուրի փաշա։

Կէլիպոլուի կառավարիչ անուանեցաւ կղզիներու նախորդ գայմագամ Հաչիմէթ պէյ։

Գոսմայի Եէնիվարոյ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Թէրկովիչ տէր գայմագամ Իսմայիլ Հաքգը պէյ և նմա յաջորդեց Պէրամէթի նախորդ գայմագամ Սաադը էֆէնտի։

Նոյն նահանգին Կուսինէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Գոմանովայի գայմագամ Մէհմուտ պէյ և նմա յաջորդեց Դավայէլի նախորդ գայմագամ Թայեար պէյ։

Նոյն նահանգին Քիլան գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Նասիրլիի նախորդ գայմագամ Իլիաս պէյ։

Ատանայի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Արշիպիպագոսի կղզեաց նահանգին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Համտի էֆէնտի և նմա յաջորդեց Ատանայի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մուսթաֆա էֆէնտի։

Արզընի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Սարուխանի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Օսման պէյ եւ նմա յաջորդեց Մէնթէշէի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Բէշիր պէյ, որուն յաջորդեց նաեւ Արզընի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ակեահ էֆէնտի։

Սանիլէի երկրորդ ատենական տրուեցաւ Զմիւռնիոյ ընդհանուր դատախազի օգնական Արիսթիտի էֆէնտի։

Սալիսէի ատենական Սարուխանի նախնական դատարանին առաջին քարտուղար Ահմէտ էֆէնտիի, Էնկիւրիի Բէյսկին գաւառակին գայմագամ Ալթըք էֆէնտիի, Պասրայի հրեայ հասարակութեան երեւելիներէն Եուսա Շանթոպ էֆէնտիի եւ Մուսուլի Ասորւոց երեւելիներէն Ճերճիս էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ ժանտարմաներու պաշտօնատան մասնաճիւղերու տնօրէն Միրլիվա Հագը փաշայի և Պոլսոյ ժանտարմաներու գնդին քնինչ գնդապետ Ալի պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկի անդամներէն Պ. Հաճռուլոյի և աւստրիական դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Մանէկայի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ֆրանսայի Պ. Շրնիլլէյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վանայ, Պերութի և Սայտի Բիւշիրէ վարչարանաց առաջին ուսուցիչներուն Հիլմի, Ապտիւլգատէր և Մէհէմմէտ էֆէնտիներու։

Ի ԿՈՅՍ. ՊԱՂԱՏ

Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշա շաբաթ օրը կայս. պալատ գնաց և զրաղեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց խորհրդակցութեամբ։

Ներքին գործոց Նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշա ևս երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստանալով Բ. Դուռը վերադարձաւ ուր ներկայ գտնուեցան Նախարարաց Խորհրդոյ երէկի նստին։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Կը լսուի թէ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը տասն հինգ օր պայմանաժամ տրուած էր Պ. Սիֆէլտէրի որպէս զի Հալտար-Փաշա Նիկոմիդիոյ երկաթուղոյ գիծը Պ. Քաուլալի յանձնէ։ Այս պայմանաժամ, յետ աւարտման, շաբաթ մ'ևս երկարաձգուած էր բստ խնդրանաց Պ. Սիֆէլտէրի։

Արդ, այս վերջին պայմանաժամն ևս շաբաթ օրն աւարտած լինելով, Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը կրկին անգամ ազդարարած է Պ. Սիֆէլտէրի որ այդ գիծը Պ. Քաուլալի յանձնէ։ Պ. Սիֆէլտէր առ այս վերջին ա դեսպագիր տուած լինելով, այս խնդիր նկատողութեան առնուեցաւ Նախարարաց խորհրդոյ երեկի նստին մէջ։

Մէրսինէն կ'իմանայ այս առթիւ թէ Պ. Սիֆէլտէրի առարկութիւնը անտեղի դատուած լինելով այդ գիծը պիտի յանձնուի Պ. Քաուլալի, որ արդէն ամէն պատրաստութիւն կը տեսնէ էնկիւրիի գծին շինութեան ձեռնարկելու համար։

ՊԱՇՏՕՆԵԻՑ ԱՄՍԱԳՐՈՒԱԿՔ

Սպրոպոլիս Դ—

Ելմտական Նախարարութեան կողմէ վերջին երկու շաբաթներու միջոցին Սպարապետի Դրան վճարեալ գումարն ի հաշիւ յուլիսի ամսթոշակին բաշխուած է Ա. և Բ. զօրաբաժիններու հետեւակ, հեծեալ, թնդանօթաձիգ, ամրաշէն և չրհանկիը զօրաց, ինչպէս նաեւ հեռագրական և այլ վաշտերու ու գունդերու, Զաթալճա ամրութեանց թնդանօթաձիգ զօրաց Ա. և Բ. գունդերուն, Եըլտըզի հիւանդանոցին, կայս. թիկնապահաց, Սպարապետի Դրան գիւանաց ոմանց։ Նոյն պաշտօնատան զինուորական սպայից ու ալ դիւաններու ու ճիւղերու պաշտօնէից յուլիսի ամսթոշակներն ևս մաս առ մաս պիտի վճարուին ի մօտոյ։

ՀԱՅՈՑԱԼՈՒՐԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Նոյեմբեր ամսոյ մէջ Ելմտական Նախարարութեան կողմէ երեք անգամէն Հայոցակալութեան Դիւանին վճարեալ 27,357 զրուշն ի հաշիւ յուլիսի ամսթոշակին բաշխուած է նոյն պաշտօնատան քարտուղարաց, դիւանաց եւ սպասաւորաց։

Արդարութեան Նախարարութիւն

Ելմտական Նախարարութեան կողմէ Նոյեմբեր ամսոյ 23ին Արտաքին գործոց Նախարարութեան առաջին անգամ վճարեալ 45,550 զրուշով մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուած է թղթակցութեանց և դիւանատան պաշտօնէից ու քարտուղարաց։ Իսկ երկրորդ վճարումը 45,000 զրուշ բաշխուած է նոյն նախարարութեան դատական ճիւղին և հպատակութեանց, հաշուակալութեան ու վիճակագրութեան դիւանաց և պաշտօնատան բոլոր սպասաւորաց։

Գաղղիական Վարչութիւն

Գաղղիականաց վարչութեան վճարեալ առաջին անգամ 6509 և երկրորդ անգամ 6000 զրուշն բաշխուած է նոյն վարչութեան պաշտօնէից և քարտուղարաց։

ՄԱԽՈՒՍԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Յայտնի է թէ Մախուսէի վարչութիւնը շգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատած է ընդ մէջ Կ. Պոլսոյ և Շէնքինի որ Ադրիական ծովուն վրայ նաւահանգիստ մ'է։ Այդ, տեղւոյն ժողովուրդը Կայս. կառավարութեան դիմելով խնդրած է որ օսմանեան շոգենաւը մինչեւ Թրիէսթ երթան որպէս զի ժողովուրդն իւր արտադրութեանց փոխադրութեան համար Լոյոյի շոգենաւներուն չդիմէ։

—Մախուսէի վարչութիւնը 7000 ոսկւոյ դնած է Քիոնէ անուն գեղեցիկ շոգենաւ մը, զոր Այվալըգիի Երկակալ ու Քոստանդինոս անուն վաճառականք երկու տարի առաջ յատկապէս շինել տուած էին յԱնգլիա։

ԹՐԱՄՈՒԷՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Թրամուէյից ընկերութեան բաժնետերաց ժողովն երեքշաբթի օրը յարտասովոր Նիստ գումարելով ի Գալաթիա, լսեց վարչական խորհրդոյ տեղեկագիրն որով կ'առաջարկուէր ընկերութեան բաժնեթղթերը ժողովելով հրապարակէն, նոր բաժնեթղթեր պատրաստել և տալ անոնց տեղ։ Այս պէտքն, ինչպէս յայտնի է, զգալի եղած էր Թրամուէյի կեղծ բաժնեթղթեր երեւցած լինելուն պատճառաւ, որոցմէ մի քանին ևս օտարահպատակի մը ձեռքն անցած լինելով, այս վերջինն առեւտրական առաջին ատենին առջեւն դատ բացած է ընկերութեան դէմ։ Ուստի վարչական խորհուրդը լիազօր արտօնութիւն կը խնդրէր որպէս զի 1. Այժմեան բաժնեթղթերն ժողովելով, նորեր յանձնէ անոնց տեղ։ 2. Առանց անձնական պատասխանատուութեան՝ ճշդէ շրջաբերութեանէ ժողովուած հին բաժնեթղթերը։ 3 Վարչական խորհրդոյ անդամոց վրայ աւելցուցին ընդհանուր ժողովոյ անդամոց երկուքն՝ յատկապէս ճշդման գործողութեանց կատարման օգնելու համար։

Բաժնետերաց ընդհանուր ժողովն իւր վերջին գումարման մէջ մինչեւ Նոյեմբեր ամսոյ 15ը ընդունելով վարչական խորհրդոյ առաջարկն, ներկայ անդամներէն Պ. Յանարեան և Պ. Ն. Պէյսան ընտրեց իբր օժանդակ վարչական խորհրդի, ճշդման գործողութեանց կատարման համար։

ԴՈՆԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Դատական բարեկարգմանց յանձնաժողովն պահանջմամբ ձեռնարկուած է քննել կեդրոնական բանտին արձանագրութիւններն, դատարանաց և դատական պաշտօնէից միջոցաւ բանտարկուած անձերու թիւն եւ փոխով կարգադրել այն գործերն որոց պատճառաւ այդ անձինք բանտարկուած են։ Յանձնաժողովն նոյնպէս հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնու թուրքիոյ մէկ քանի կողմերը կանոնաւոր բանտեր կառուցանելու համար։

ԲԱՐՁՐ. ՇԷՅԽ ԻԼ ԻՍԼԱՄԸ

Բարձր. Շէյխ-Իլ-Իսլամ էֆէնտին անձնական տկարութեան պատճառաւ ներկայ չգտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի սովորական նստին։

ԲԱԹԱՆԻԻ ՏՈՒՐՔԸ

Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ որոշուած լինելով յառաջիկայ մարտին գանել բաթանիի տուրքն, Եըլտըզի Նախարարութիւնն հրահանգ ուղղած է ամէն կողմ որ երբ առ այդ հարկ եղած թէղքէրէներն ու տետրակներն, որք պատրաստուելու վրայ են, զրկուին՝ անմիջապէս ձեռնարկեն հարկ եղած գործողութեանց։ Նոյն ազդը միանգամայն կը ծանուցանէ թէ Բաթանիի ժողովքն սկսած է արդէն արձանագրել մայրաքաղաքիս բոլոր արհեստաւորները։

ՈՒՐԲԱԹ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Վեհ. Սուլթանն ուրբաթ գիշեր ի Պոլիս Հոճա Փաշա թաղը պատահած հրդեհն իմանալով, հրամայած է որ այրած ապարանքին մէջ բնակող ընտանիքներն յարմար վարձր տեղաւորուին և պէտք եղածին չափ հաց, ածուխ և այլ անհրաժեշտ պիտոյքներ հալթարուին հրկիզելոց։

ՀՈՇԵՄ ՊԷՑ

Թարէք կ'իմանայ թէ Վճռաբեկ ատենի անդամ Հիլմի էֆէնտի, որուն պաշտօն յանձնուած էր քննել Բերայի հարցաքննիչ դատաւորաց վիճակն, իւր պաշտօնն աւարտելով տեղեկագիր մը տուած է, որուն վրայ տեղւոյն հարցաքննիչ դատաւորներէն Հաչիմ պէյ փոխուած և նմա յաջորդ անուանուած է Վճռաբեկ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Մէհմէտ Ճէլալէտտին պէյ։ Իսկ Հէյրէտտին բոլորովին կը հեռանայ այս լուրը։

ԶՐԱՆՑՔ ՄԸ Ի ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Լոնտոնի լրագիրը կը ծանուցանէն թէ անգլիական Վաթսըն ընկերութիւնն իւր ներկայացուցիչ Պ. Միլթընը Կ. Պոլիս զրկեր է Վարտարի և Սէլանիկի միջեւ չրանցքի մը բացման արտօնութիւն խնդրելու համար կայս. կառավարութենէն։ Այս չրանցք 25 քիլոմեթր երկարութիւն պիտի ունենայ և նախապատրաստական ուսումնասիրութիւնք կատարուած են արդէն։ կը կարծուի թէ Բ. Դուռն իւր հաւանութիւնը չպիտի զլանայ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Վիէննայէն կը գրեն թէ Արեւելեան երկաթուղեաց ընդհանուր գործակալութիւնն յանձնուեր է Շէնքեր և Ընկ. անուն ընկերութեան որ մասնաճիւղեր պիտի հաստատէ ի Կ. Պոլիս և ի Սելանիկ և յառաջիկայ յունուար 15էն գործի պիտի սկսի։

ԱՐՔՈՒՆԻ ԱԳԱՐԱԿԸ

Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Վահան էֆէնտի Սուրէնեան, որդի Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Սուրէնեանի, որ ի Պերլինէ վերադարձը ծանուցած էինք, կայսերական հրամանաւ մայրաքաղաքիս և շրջակայից արքունի ագարակաց ընդհանուր տեսուչ անուանուեր է։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄՆ

Մինչերկրականի գերմանական նաւատորմն, որոյ Զմիւռնիոյ նաւահանգիստն համանիլը ծանուցած ենք արդէն, կը բաղկանայ չորս զրահաւորներէ։ Սրոնք ունին 16 թնդանօթ և 450 նաւաստի, Մարէ՝ 16 թնդանօթ և 448 նաւաստի. Կէյզէ՝ 16 թնդանօթ և 437 նաւաստի. Շ—ըզ՝ 18 թնդանօթ և 457 նաւաստի։ Սոյն նաւատորմի հրամատարն է դեր ծովակալ Հօլման։

ՖԷՐԻՏ ՓԱՇԱ

Վեհ. Սուլթանի փեսայ Ֆէրիտ փաշայի Վէզիրութեան աստիճանը վաւերացնող կայս. Մէնշուրի ընթերցումն այսօր հանդիսաւոր կերպիւ տեղի կունենայ Ն. Վսեմութեան բնակարանին մէջ ի Պալթա Լիման։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Սահար. Լրագրէն քաղուած)

Մեր հրապարակին առեւտրական գործառնութիւնը փափաքելի եղածին չափ բանուկ վիճակ մը չունեցաւ շաբաթս։ Բարեբաղդաբար ամէն մ'ի վեր գիտուած այս վիճակին պատճառաւ խախտած չէ այն հաւատքը զոր կը տածէ ամէն օր թէ Մանչեսթրի և Տարդիլոյ տօներուն պատճառաւ գործերը պիտի վերսկսին։ Կ—ս—ը ցորեն հասաւ միայն 10,000 գրիւ և շաբաթական վաճառմունք այս գումարին հետապատիկին հասած լինելով, պատրաստի բանակութիւնն իջաւ 20,000 գրիւ։ ալժմ 55,000 քիլէ միայն կայ պատրաստ։ Ալիւռ և կէրտ ցորեններէն դարձեալ չհասան այս շաբաթս և պատրաստի բանակութեան պատճառաւ վաճառմունք ալ չկրցան լինիլ, ինչպէս արդէն վերջին մի քանի եօթնեակներու մէջ։ Այդ ցորեններով լի երկու շոգենաւ Թայդանէն ճանրայ եկած են Կ. Պոլիս գալու համար, որով կրնանք յուսալ թէ անոնց վրայ գործերը պիտի վերսկսին։ Նմանապէս փարէ չհասաւ բնաւ, պատրաստ գտնուածէն 5000 գրիւ միայն վաճառեցաւ, որով պատրաստի բանակութիւնը 17000էն իջաւ 12000ի։ Վարսակ վրայ բնաւ գործ չեղաւ և պատրաստ ալ չկայ։ Գալով ալիւրին, 2500 պարկ վաճառեցան, մինչդեռ հասած էին 2000 պարկ, և ասոնց տարբերութիւնը 8500ի իջեցուց պատրաստի քանակութիւնը։ Լոնտոնէ հրապարակը բաւական բանուկ էր շաբաթուս մէջ։ Զանազան տեսակներէն հասան 5800 պարկ, որոց 2000 պարկը, Դանուբ վաճառեցան և մնացեալը կը կազմէ պատրաստի քանակութիւնը։

Ընդհակառակն որ և է գործ չեղաւ ոչխարի վրայ։ Պատրաստի բանակութիւնն է այժմ 3000 պարկ և գներն իջած են։ Նոյն անկումն յառաջ եկած է նաև ասատի գնոց վրայ որոյ օխան 90էն 94 փարայ է և պատրաստի բանակութիւնն է 800 պարկ։

Շաբաթուս մէջ վաճառեցաւ 600 պարկ կ—ն—է հասա։ Կ—ն—ի վրայ գործերը կանգ առած են և գները բաւական զգալի անկում մը կրեցին։

Դեղն հոմ վաճառեցան 2000 օխա բրամէլիի հատաւ, օխան 17էն 17½ զուրուշէն։ Եւրոպայէն առնուած վերջին լրոց նայելով, զգալի բարձրացում մը յառաջ եկած է երէնի գնոց վրայ։ Գալով արտաքսելի նիւթոց, ոչխարի եւ բէյքիրի վրայ գործերը վերսկսան։ Թէպէտ այս երկու ապրանաց գները բարձրացած են մինչ, սակայն վերջին չաբթուան մէջ գործ չեղաւ բնաւ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՎՃԻՌ ՄԸ

Կը լսուի թէ ի Պահճէ Քաքուլ Խօմէր էֆէնտիի վաճառատան մէկ բանի սպասաւորը ինչ ինչ գեղծմանց պատճառաւ ձերբակալուած և պատժական ատենին միջոցաւ դատապարտուած էին։ Արդ, վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղը վերաքննելով նախնական դատարանի որոշումն, հաստատած է Տիմիդրիի համար վճռեալ վեցամսեայ բանտարկութեան պատիժն։ իսկ միւս ընկերներն անպարտ արձակած է։

ՀՐԴԵՀՔ

Շաբաթի իրիկուն, ժամ 1 ին, Օրթագիւղ այլիներուն կողմը գտնուած փայտաշէն տուն մը, որուն մէկ մասին մէջ գաղթականք կը բնակէին և մէկ մասին մէջ տանուտէրն, այրեցաւ։ Շրջակայքը բնակութիւն չգտնուելով, այս հրդեհ ուրիշ վնաս չպատճառեց։

—Նոյն երեկոյին Պէօյիւքտէրէի եւ Թարապիոյ միջեւ գտնուած Ագամ Ալթը անուն տեղն հեղեհ ծագելով երկու փայտաշէն տուներ այրեցան։ Տուներն, որք իրարու կից էին կը վերաբերէին Անանեան ընտանեաց։ Հրդեհն սկսած է այն մասէն, որ պարապ լինելով պահապանի մը յանձնուած էր։

—Երէկ գիշեր եւս, Ղալաթիա Նորատուունկեան Խանին ներքեւ գտնուած նպարավաճառի մը գոց խանութին հրդեհ ծագեցաւ, սակայն հասած անմիջական օգնութեան շնորհիւ կարելի եղաւ մարել զայն։ Խանութին ներսի կողմը միայն թեթեւապէս վնասուեցաւ։

ԺԱՄԱՆՄՈՒՆՔ ԵՒ ՄԵԿՆՄՈՒՆՔ

Շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեցին սպանիական դեսպանատան երրորդ քարտուղարն և Պոլսոյ անգլիական երրորդ հիւպատոս Պ. Թասինի՝ Մարսիլիայէն, Ծովային նախարարութեան թարգման Անթուան էֆէնտի՝ Զմիւռնիայէն եւ Ատանայի եւրոպական նախորդ քնինչ Ռիֆաթ պէյ՝ Մէրսինէն։

Նոյն օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցան Ատանայի պարսկական հիւպատոս Ալի Սաիպ պէյ՝ յիւր պաշտօնատեղին, անգլիական դեսպանի որդին Պ. Հուպպ՝ ի Պէրուութ եւ 420 արձակեալ թնդանօթաձիգ զօրքեր իրենց հայրենիքները։

ԱՐԳԻՒԵԱԼ ԼՐԱԳԻՐՔ

Ի Փարիզ հրատարակեալ Մ—ին լրագրոյ ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ։

Կրթական Նախարարութեան գիւանապետ Ապտիւրրահման պէյ, որ չորս թէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ։

—Գիլքրիսթ Ուսլքըր ընկերութեան անդամներէն Պ. Ուսլքըր որում Լոնտոնի Լայտին կողմէ պաշտօն տրուած էր տեղի կագիր մը պատրաստել Իլինոյզ շրջանաւն վրայ, որ անցեալ շաբաթու Սև ծովու մէջ խրեցաւ, Վոսֆորի բերանին 16 մղոն հեռաւորութեամբ, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։ Պ. Ուսլքըրի տեղեկագրէն կ'երևի թէ շոգենաւը լաւ դիրքի մէջ կը գտնուի և թէպէտ իրանը բաւական վնասուած է սակայն կարելի պիտի լինէր ազատել զայն, եթէ օրը գեղեցիկ ըլլար։ Սակայն տարւոյն այդ եղանակին մէջ և այնպիսի օրվով մը նաւաձիգ շոգենաւք չեն համարձակիր այդ տեղերանքի երթալ։ Իլինոյզի նաւատիրք մեծ գովեստիւք կը յիշեն ազատարարաց կայարանի մարդոց վարմունքն և մանաւանդ անոնց հրամանատարը՝ Սըմիզրս, որ նաւաբեկեալներն ամէնքն ալ ազատեր է։

—Պէրութի ռուսական դերհիւպատոս Պ. Ռոսթ-քօվսքի նախընթաց օր մայրաքաղաքս եկած և Օթէլ տը Պիզանս իջեւանած է։

—Իտալական դեսպան Պատոն Պլան որ իւր կինը դիմաւորելու գնացած էր, շաբաթ օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ դեսպանուհւոյն հետ։

—Նոյեմբեր ամսոյն մէջ ոստիկանութեան կողմէ ի Սամսոն, ի Տրապիզոն, ի Նիկոմիդիա, ի Սէլանիկ, յԻկիզնէտրուն և այլուր աքսորեալ չարագործաց թիւը 104ի հասած է։

—Ոստիկանութիւնն անցեալ օր գարատաղի գող մը ձերբակալեց որ ի Զալաթիա աւստրիական նամակատունը մտնել կը փորձէր։ Գողին վրայ գտնուեցաւ 34 ֆրանսական և 10 օսմանեան ոսկի։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԷԶԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Տիկին Սառա Պէռնառի ներկայացմանց հակահարուածն զգալի եղած էր երեքշաբթի գիշերէն ի վեր ի Նոր Թատրոն, ուր հանդիսատեսներու թիւն յոյժ սակաւաթիւ էր։ Սակայն, չաբաթ գիշեր, յորում ՔԱՌՄԷՆ կը ներկայացուներէն, թատրոնը բազմութեամբ լի էր։

Վաղը, (երեքշաբթի) գիշեր, Պ. Գլոտիւսի ֆրանսական խումբ պիտի ներկայացուցնէ ԼԷ ԲԵԹԻ ՖԱՈՒՍԹ

LE PETIT FAUST

օպերա երէք արարածով

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 15 դեկտեմ.

Էմին փաշայի եւ Ադանլիի գեղեցկութիւնը (.°) տեղի ունեցեր է ի Լաոս վերջին հոկտեմբերի տասին։

(Հեռագրին խմբագրութեան ձեւէն եւ հարցական նշանէն կ'երևի թէ Էմին փաշայի եւ Ադանլիի հանդիպումն է որ տեղի ունեցած է անցեալ հոկտեմբերին։ Ծ. Խ.)

Բարիզ, 15 դեկտեմ.

Երեսփոխանաց ժողովը մերժեց կառավարութեան ծրագիրն ի մասին Բանամպի ընկերութեան։

Հռոմ, 15 դեկտեմ.

Գարիբեան իշխանը մեռաւ։

Տարմշտատ, 15 դեկտեմ.

Հէսի Ալէքսանդր իշխանն, հայր Պատէնպերկի Ալէքսանդր իշխանին, մեռաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 3 դեկտեմբեր

Պահեստ

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երեկ երեկոյ գոց. (Միջազ. Մ. Սերի		16 13
Ֆրանսական գոցուածքն վերջը	»	16 13
Ամսասուն բացուածքս	» գ. կ.	16 9
Կէս օրին	» »	16 10

ԵՐԱԹԳՐԱՔԻ ՏԱՌԻՆ

Երեկ երեկոյ		39 23
Ամսասուն	գ. կ	39 24
Կէս օրը	»	39 23

ԸՆԹԱՑՔ ԱՌՆԵՐՈՎ

Փոխառութիւն	A Սերի	Գ. կ.	25
»	B. »	»	15 25
»	C. »	»	16 10

ԲԱՒԵՆՏԱՄԱՏ

Սուրիերէն մէնեջերայ	Լիզբ. Լ.	4	18
Արջատի մէնեջերայ	Օսմ. »	8	22
Պանք տը Գոնս	» »	7	4
Փոս. Շանմէ է վերլեօր	» »	4	30
Թրամուէյ	» »	455	
Սուէզի երկաթուղի	Ֆր.	46	75
Բամպերուգի Լաբրիսմի	»	126	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻ

Օսմանեան ոսկի	Գրշ.	100	
20 ֆրանքոց	»	87	38
Անգլիական ոսկի	»	111	6
Իմպերիալ	»	91	35
Ռուսական	»	51	20
Ռուսական թղթագրամ	»	8	98
» արծաթ	»	77	
Մ. Ն. արծ. (տարբ.)	»	108	30
Վենետիկ	»	103	
Հինգնոց	»	103	
Մեթալիք	»	102	
Թասքիզ	»	12	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 15 Դեկտեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. ֆոնտսիրատ	96	1/4
Օսմ. » Սերի Գ. բայուրեցու	14	3/4
» » » դոցուրեցու	14	31/16
» » » Ա.	24	3/4
» » » Բ.	15	1/4
» » » Գ.	14	3/4
Եգիպտական 1871	81	1/2
Փոխառութիւն 1877	93	1/2
Պանք Օսմանտ	10	7/8
Ռուսական փոխառ. 1873	93	1/2
Եգիպտական Միացեալ (Ռանտիքին)	80	7/8
» առանձն. (բրէմիէ մէրիթ)	100	1/8
Տայրա Սանիէ	77	1/4
Ջօմանիայ (փոխառ. Բաշիլար)	100	
Հանգստաւորական պարտատոմսերի 4 %	—	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25	65

Վիեննա, 15 Դեկտեմբեր ժամ 4 երեկոյ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122	20
Օսմանեան երկաթուղի	22	40

Բարիզ, 15 Դեկտեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	103	87 1/2
» » 3 %	83	7 1/2
Օսմանեան բանսիրիսէ Սերի Գ. բայուրեցու	15	
» » » դոցուրեցու	14	90
» » » Բ.	14	85
» » » Գ.	14	85
Օսմանեան երկաթուղի	46	25
» Լիւիի բանսիսիսէրիք	—	—
Պանք Օսմանտ	528	25
Գրէտիթ Լիոնէ	608	25
» Ֆոնսիէ	1362	50
Բանսիսսատ Լիոնի	—	—
Սուէզի Ջրանցք	2191	25
Ռուսական 5 % 1877 թ.	103	3/4
Իտալական Ռանթի	96	52 1/2
Սպանիական (արտաքին)	72	7/8
Եգիպտական Միացեալ	Գ. բ. 411	25
Բրիոշիթէ Թիւրք	415	25
Հելլենական 5 %	427	50
Զէր Լանտրայ վրայ	25	34

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 15 Դեկտ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 1/2 %	83
Օսմանեան բանսիրիսէ	գործ չկայ
Եգիպտական	— —

ՆԱՄԱԿ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԻՆ

ՌՈՒՍՃՈՒԿ, 29 Նոյ. 1888

Մեր արական վարժարանը կը յարատեւէ այն ուղղութեան մէջ, զոր նշանակած էի վերջին նամակաս.

Դպրոցական հոգաբարձութիւնը, որ միաձայն պաշտօնավարութիւնը կը լրանայ տարեգլխին, կը հրաժարի հանրական ընդհանուր թափանձանց, կը լսենք որ Պատ. Թաղ. Խորհուրդն ի մօտոյ նորոգ ընտրութեան պիտի ձեռնարկէ. Տայր երկինք որ ապագայ հոգաբարձու տեսարք ամէն մասամբ համապատասխանէին իրենց փափուկ պաշտօնին, զոր լիովին կատարեց արդի Պատ. Հոգաբարձութիւնը.

Ազգ. իգական վարժարանն, որ 4-5 տարիներէ ի վեր փակուած էր՝ ի մեծ ցաւ ամէն ողջախոհ ազգայնոց՝ իբր 3 ամիս առաջ վերաբացուեցաւ պատ. Թաղ. Խորհրդոյ գովելի ջանիւք, որ քանիցս տուաւ խոհականութեան ապացոյցներ. Իբր 60 սանուհիք յանձնուած են խնամոց օրիորդ Տ. Ֆէսճեանի — Նորեկ վարժուհի — որ Կ. Պոլսոյ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան վարժարանի ներկայ տարւոյ ուսուցչաւարտներէն է. Օրիորդն, ուշիմ և պարկեշտ, դպրոցը բարեկարգելու և հայ լեզուն մշակելու հետամուտ է գլխաւորաբար. Ասկէ զատ ձեռագործութիւն ուսուցանելու մասնաւոր խնամք կը տանի. կը գովենք իւր ջանքեր. Սակայն պէտք է գիտնալ թէ ասոկ վարժուհւոյն անհատական ջանքերով կարելի չէ վարժարանը բարեկարգ վիճակի մէջ պահպանել, այլ հարկ անհրաժեշտ է որ Հոգաբարձութիւնն ալ պէտք եղած դիւրութիւնն և ձեռնտուութիւնն ընծայէ նմա վասն բարւոք պաշտօնավարութեան. Զայս կը փափաքինք ի սրտէ, զի մեր առած տեղեկութեանց նայելով, նոր Հոգաբարձութիւնը չէ հասած իւր պաշտօնի բարձրութեան որպէս պարտ էր լինել.

Քանի մը ամիս յառաջ պուլկար կառավարութիւնն ուզելով քանի մը զօրանոցներ կառուցանել տալ ի Թրնովա, նուազուրդի դրած էր գործս. Այժմ գոհութեամբ կ'իմանանք թէ մեր հայակերի հայրենակիցներէն Մեծ. Պետրոս էֆէնտի Ց. Քոլոլեան, (եղբարդի հանրածանօթ փաստաբան Մեծ. Աւետիս էֆէնտի Քոլոլեանի) որ տասն տարիներէ ի վեր ի Թրնովա կը բնակէր, ուր սեղանաւորական գործերով կ'զբաղէր և այժմ ի Կ. Պոլիս հաստատած է իւր բնակութիւն, յաջողած է ստանձնել այդ զօրանոցաց երկուքին շինութիւնն, որ կլոր հաշուով 400,000 ֆրանքի գործ մ'է. Ոչ նուազ ուրախութեամբ կ'իմանանք որ Ն. Ա. բարձրութիւն Ֆերտինանտ իշխանն Պուլկարիոյ վերջին անգամ Թրնովայ քաղաքը այցելած ատեն, փափաքելով իւր իսկ ձեռօք զետեղել առաջին քարն յատուն իւր կառուցանելի զօրանոցաց, այս առթիւ բարեհաճեր է իւր ներկայութեան ընդունիլ զհայազգի ձեռնարկուն, և սիրալիր ընդունելութիւն մը ընել նմա, քանի մը վայրկեան համակրալից խօսքերով խօսակցելով նորա հետ.

Մեծ. Պետրոս էֆէնտի Քոլոլեան ամբողջ տասն տարիներ անընդհատ մատակարարած է Թրնովայի Ազգ. եկեղեցին, զոր քանի մը անգամներ մասնակի նորոգել տուած է, յաճախ իւր կողմէ դրամական զոհողութիւններ ալ յանձն առնելով. Թրնովայի եկեղեցին հնութիւն մը կրնայ համարուիլ որ մը-նացած է նախնի Հայերէ, որք անշուշտ այլուր գաղթած ըլլալու են. Բազմաթիւ տապանաքարեր կան, որոնց վրայ այլ և այլ արձանագրութիւնք կը գտնուին.

Ի Թրնովայ պանդուխտ Հայերու փոքր գաղթականութիւն մը կայ, որ Պետրոս էֆէնտիի Քոլոլեանի պաշտպանութիւնը կը վայելէ. Զափազանցած չենք լիներ եթէ ըսենք թէ այդ գաղթականութեան անդամց մեծ մասը նորա շնորհիւ մի փոքր բաղդ շինած է. Ընդհանուր համակրանք կը վայելէ նա թէ՛ օտարազգեաց, թէ Պուլկարաց և թէ մերազնեաց առջեւ. Այն յոյժ պատուաբեր դիրքը, զոր ձեռք բերած է անդ, է արժանի վարձատրութիւնն այն գործունէութեան և բարերարութեան, զոր ի հանդէս կը բերէ ամէն պարագայի մէջ. Ցինքեան կանձնարէ բարի սիրտ մը, ընտիր բնաւորութիւն մը որք պատկառելի կը կացուցանեն զինքն.

Ջերմային եղանակի վերահասան պատճառաւ զօրանոցաց շինութիւնն առ-ժամապէս դադրեցուցած լինելով, քանի մ'օր յառաջ մեկնեցաւ ի Կ. Պոլիս, ուր մտադրութիւն ունի եղեր Ազգ. Պատրիարքարանի հետ խորհրդակցիլ այն միջոցներու վրայ, որոնցմով կարելի լինի ազատել Թրնովայի եկեղեցին, զոր Պուլկար կառավարութիւնը խնդրոյ ներքեւ ձգել ուզած է կարծենք. Կը յուսանք որ յաջողի յանմ.

Հ. Գ. ՔԷՍԻՍԱՆԵԱՆ

Կ. ՊՈԼՍԷՆ Ի ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

(Շար. նախնի թուոյ Թերթիսին)

Ամիսներէն ի սկսեալ պատրաստուած էր առաւօտեան համար մի երկարատեւ պարտէզ, և մանաւանդ հիւրընկալողաց ազնիւ ու մարդասէր վարմունքն ալ աւելի կը գրգռէին մեր ախորժակն, որով տեղի չը թողուցինք մեր ստանձնին գանգատանց. հաճելի ուստի մօտ խօսակցութիւններ ունեցանք սեղանին վրայ և ապա դաշնակի հետ ազգային երգերով քիչ մը ախորժելի ժամանակ անցուցեալ պատրաստուեցանք ամենքս խմբովին երթալ Փրատօ անուն գիւղաւայրն որ քաղաքին հիւսիսային եզրը կը գտնուի՝ այսինքն ճիշդ կենդանիանական պարտէզին հակառակ կողմը. կառքերը պատրաստ էին և ճամբարկեցինք մեկին. քանի մը վայրկենէն Փրատօի ծառուղւոյն մէջն էինք. այս ծառուղին երեք ընդարձակ պողոտաներու բաժնուած է չորս կարգ վայրի շագանակենեօք կամ անոր նմանող ծառներով. ծառուղւոյն երկարութիւնը կը տեւէ 3/4 ժամ սրընթաց կառքով, բայց ոչ երկայնութիւնը, ոչ նոցա միաչար և չափագիտական համեմատութեամբ, իրարմէ ունեցած հեռաւորութիւնն այնչափ զարմանք կը պատճառէ՝ որչափ այդ ծառերուն միաձեւ, միաչափ և միատարած ճշդութիւնը, բարձրութիւնին հաւասար, թանձրութիւնին միօրինակ և տերեւներուն կամ ճիւղերուն տարբերն կողման հաւասարութիւնն այնչափ ուղիղ և ճիշդ որ մարդ երբ հեռէն կը դիտէ կը կարծէ թէ միաձեւ կանանչ վրաններ բարձրացած են սիւներու վրայ, մինչ իսկ պահ մը մարդ կը փորձուի կարծել թէ թափծու եղած լինին այդ ծառերն . . . . Հիացմամբ կ'ընթանայինք այդ հովանեաց ներքեւէն մինչեւ հասանք Փրատօի հասարակաց պարտէզն՝ այնչափ ընդարձակ և լայնածաւալ որոյ ծառերն իսկ եթէ արգելք չը լինէին դարձեալ անհնար էր մէկ ծայրէն միւսը նշմարել. Դրան ճիշդ դիմացն է ահագին աւազան մը որոյ ջուրը կուգայ աւելի հեռին գտնուած ուրիշ աւազանէ մը և այս վերջինոյն մէջ կը թափի ջուրն առատորէն քարէ շինուած չորս առիւծներու բերաններէն. այդ աւազաններու շուրջը կը տարածին մարգագետիններ եւ բազմազան ծաղկանց ածուներ. վերին աւազանին բարձանց վրայ կանուցեալ է հոյակապ չէնք մը հնութեանց թանգարանի յատկացեալ. հաճիւ միջոց ունէինք 1/2 ժամու չափ շրջիլ և անկարկ մը նետելով բաւականանալ՝ այն մեծ ու փոքր սրահներու մէջ գետեղուած հնութեանց հաւաքմունքներուն, եգիպտական մումիաներուն, պատմական երեւելի արանց քարէ և մոմէ արձաններուն, չինական ու եգիպտական մաղ ու խոշոր կրոնց պղնձէ կամ քարէ արձաններուն, զրահներու, զէնքերու, դրամներու, նկարներու, ձեռագործներու, վերջապէս այն ճարտարեալ նիւթերուն որոց վրայ գրելն հնագէտի մը մասնագիտութիւնն է միայն. Պարտէզին այլ մասերն եւս շրջելով տեսանք փոքր լիմէներ, քարաժայռեր, չինուած քարայրներ, ծառոց և թփոց պուրակներ, փոքրիկ հովիտներ եւ. և այս ամենն, այսինքն պարտէզն իւր ահագին տարածութեամբ, թանգարանին չէնքն իւր ամրողջութեամբ և ամ բոլոր վայրերն իւրեանց գեղեցկութեամբ՝ զոր գնահատել չէ կարելի, նը ուրեմն է Մարսիլիոյ քաղաքին մէկ անհատ մը որոյ անուանը գիտցուր ամենքս կրնար յիշել. Երեք ժամ անընդհատ շրջելով այդ պարտիզին մէջ հազիւ 1/4 կը կարողացանք տեսնել, այլ մեք ժամանակ չունէինք՝ արեւը կը խոնարհէր արդէն և մեր պանդոկը բաւական հեռի էր, ուստի հրաժեշտ տուինք այդ բոլոր գեղեցկութեանց ու մեկնեցանք.

Յաջորդ օրը այն է յուլիս 9ին ուղեւորեցանք ի Պորտս ուր հասանք 19 ժամէն ձեպընթաց երկաթուղիով և գլխաւոր կայարանէն մայն փոքր դագարներ առնելով յուլիս 10ի առաւօտ կանուխ Պորտօի կայարանն էինք արդէն ուր կ'սպասէր ընկերութեան գործակատարէն մին մեզ չոգենաւ առաջնորդելու. չոգենաւ չմտած զմեզ եւ ուրիշ ճանապարհորդներ հաւաքեցին նաւամատոյցին քով գտնուած չէնքի մը մէջ և հնդեցով անուններս, տարիքնիս և ինչ ազգէ ըլլալնիս, ապա թոյլ տուին չոգենաւ մտնելու որ խարսխած էր ճիշդ եզերքը և տախտակեայ կամուրջով մը մայն ցամաքին հետ հաղորդակցութեան դրուած, ուստի մակոյկ մտնելու և չոգենաւ ելլալու նեղութիւններէն ազատ էինք.

Բայսն է թէ Պորտս քաղաքը հիմնուած է Գաղղիոյ չորս մեծ գետերէն միոյն Լա Կարօնի եզերքը և 1000է աւելի նաւ պարունակելու չափ մեծ նաւահանգիստ մը ունի. Պորտս իւր հաշակեալ ու նշանաւոր գինիներովն պարտէր գուարթ քաղաքի մը երեւոյթն ունենալ. այլ ընդհակառակն տխուր տպաւորութիւն կ'ընէ օտարականի մը վրայ իւր լուն և գրեթէ ամայի փողոցներովն ու սեւ քարերէ շինուած չէնքերովն. մեք երկար չպիտի մնայինք ի Պորտս և մանաւանդ թէ դիւրութիւն ալ չունէինք նշանաւոր տեղերն շրջելու և կառաբեալ գաղափար մը ստանալու այս գիւղոյ քաղաքին վրայ. ուստի լաւագոյն համարեցանք չոգենաւի մէջն անցուցեալ մեր մի քանի ժամերն մինչեւ լեցուէր իւր ահագին ամբարներն գինւոյ, գօնեագի և չամանեան տնուներով ու ապակեղէններու մեծամեծ տակառներով որք կը բեռցուէին Նիւ-Եորքի համար. Այդ օրն եւ գիշերն ամբողջ 6 բեռնարարմ մեքենաներով անդադար լեցո ց ամբարներն և յուլիս 11ի առաւօտեան ժամը 6ին հրաժեշտ տուինք Պորտօի ափեանց. Լա Կարօն գետին մէջ 4 ժամ երթալով դարձեալ խարսխեց չոգենաւն՝ ամբարներուն պարապ մասերը խիստով լեցնելու որպէս զի ազատ մնայ փոքր ի չատէ Ատլանտեանի պեաց տատանումներէն. 12 ժամ տեւեց այդ գործողութիւնն և ճամբայ ելանք ու մի քանի ժամ վերջ Ատլանտեանի մէջ կը գտնուէինք.

Սոյն չոգենաւը կը վերարերէր Պոքքէրէ ընկերութեան, անուանն էր Շաֆօ Մարիզ, Ատլանտեանի վրայ բանող երկրորդական չոգենաւերէն կը համարուէր. երկայնութիւնն էր 38 անգլ. ոտք և լայնութիւն 41 ոտք. 4176 թոնս ծանրութիւն կրող, 3109 ձիու զօրութեամբ և 1884 թուականին շինուած ու գործածութեան դրուած Ակնոն անուն նաւապետին առաջնորդութեամբ, եռակայտ, գեղեցիկ և հաստատուն չոգենաւ մը, որ բաւական կը արտասպնէր այն երկչոտ ուղեւորներն որոց սոսկում կ'ազդէ Ատլանտեանի անունն ու տեսքը.

Տաղտուկ պիտի պատճառեմ անշուշտ ընթերցողաց եթէ մեր 13 օրեայ ծովային ուղեւորութեան միակերպ նկարագիրն ընեմ. միայն բաւական կը համարիմ ըսել թէ Պորտսի եզերքէն բաժնուելնէս մինչեւ Նիւ-Եորք հասնելնս բնաւ ցամաքի երես չտեսանք և ուղեւորութիւնս կատարեցինք հանդարտ ծովով ու գեղեցիկ այլ մերթ ամպոտ ու անձրեւոտ օդով, մերթ ձանձրանալով ու մերթ զուարճալի կատակաբանութիւններով, մերթ հայրենեաց յիշատակներու ու բարեկամաց վրայ խօսակցելով և մերթ կարդալով, մերթ ծովային հիւանդութեամբ պառկելով և մերթ հանգիստս լինելովայն գաղթականաց խաղերուն ու զրոսանաց՝ որոց թիւը 450ի կը հասնէր, գաղտիացի, սպանիացի, սուրիացի, այլ մեծաւ մասամբ իտալացիներէ բաղկացեալ ընտանեօք հանդերձ. Օրը երկու անգամ ճաշ եւ նախաճաշ կը տուէր ամբողջ գաղթականաց. նախաճաշն էր սուրճ ու գաղձիդ չատ հոգով կամ տեսակ մը պաքսիմատով. ցորեկները կաղամբով կամ ուրիշ տեսակ կանանչեղէններով պատրաստուած ապուր մը հանդերձ եգան մսով, երեկոյներն ալ գրեթէ նոյն էր, այլ մերթ փոխանակ եգան մսի խոզի միս կը տրուէր և կամ փոխանակ ապուրի թարմ սխեռի ու լոբիայի հետ խաչուած միս. պատմածին չափ անախորժ չէին այդ կերակուրներն, այլ միօրինակ լինելով կը ձանձրանայ մարդ և անախորժ կը թուին. այդ պարագային մէջ ամէն ոք կրնայ դիմել խոհարարին ու իրեն հաճելի թուած կերակուրն առնել. որոյ գները խիստ չափաւոր են և Պօլսոյ մէջն սկարդ ճաշարաններու գներէն աւելի ժան, այնպէս որ 2 ֆրանքով 4 մարդ լաւ կերակուր կրնայ ստանալ և յագենալ մէկ անգամի համար. կերակուրները կը բաշխուին առանձինն՝ իւրաքանչիւր ընտանիքի կամ 4-ն անձերէ բաղկացեալ ընկերներու. նախապէս կուտան այդ խմբակներուն մեծ սանտ մը և իւրաքանչիւր անձի ալ առանձին փոքր պնակներ պատառաքաղ ու գըդալ, նոյնպէս թուանշան մը զոր պէտք է խոհարարին ներկայացնել կերակուր առած միջոցին և խոհարարը նոյն թուանշանին նայելով կը հասկնայ թէ քանի՞ անձինքներէ կը բաղկանայ այդ ընտանիքը կամ խմբանն՝ ու ըստ այնմ կերակուր կուտայ. Նոյնպէս կը ներկայանան տաղաւորին հայ ստանալու և մառանապետին՝ գինի ստանալու. գինին բաւական ընտիր էր և այնչափ առատ կը տուէր որ գինւոյ սիրահար գաղթականք իսկ կը ձանձրանային կամելով։ Կերակուրը կ'ուտէին տախտակամածին վրայ նստած. բաւական անպատեհ ու անպատշաճ էր այս, այլ չատերէ լսեցի թէ ուրիշ չգոհանալու մէջ գաղթականաց յատուկ սեղաններ կան ուր հանգիստ կրնան ճաշել.

Նիւ-Եորք հասնելու տասներեքերորդ օրն մեր ուղեւորները պատուաստեցին, այր, կին, տղայ, չը խնայելով նոյն իսկ այն անձանց ու մանկանց որք պատուաստի չատ մը նշանները կը կրէին իրենց բազկաց վրայ. Ծիծաղելի կ'ելլը սակայն որ այդ 450 պատուաստեալ ուղեւորաց և ոչ միոյն վրայ արդիւնք ունեցաւ այդ ձեւական պատուաստն. Հերիք է որ ամերիկեան արտաստոց կանոնը զանց չառնուի.

Յուլիս 24ի առաւօտեան ժամը 3ին Նիւ-Եորքի եզերքներն սկսան նշմարուիլ. այդ միջոցին տաղաստանաւ մը մերձեցաւ և առողջապահական գործակալներէն մին չոգենաւ ելաւ. քիչ մը վերջ բժիշկն ևս եկաւ չոգենամարկով ու քննեցին ուղեւորաց վիճակն ու պատուաստի վիրայարդեն, և ամբողջ գաղթականաց գոյներն ամարմի մը մէջ լեցնելով ծխոյ նիթարկեցին ու նոյն ամարմին բանալիները առնելով մեկնեցան. Շոգենաւը խիստ դանդաղ շնթացքով կը յառաջանար և երբ Նաւահանգիստին մերձեցանք, կանգ առաւ. բաւական ապասեցինք մինչեւ մերին հրամանագիր մը որով կ'արտօնէին դնուապետն՝ անարգել մտնել ի նաւահանգիստ. Մեք այս տարօրինակ անցուդարձներով զրաղած չի կարողացանք դիտել մեր շուրջն և նոր երկրի տեսնելը լաւ մը նկատել հազիւ մի քանի ծառազարդ պարտէզներ կանանչազարդ բլրակներ ու գոգաս մէջ ամերիկեան ճաշակաւ ու ոճով չինուած գիւղի տուներ կամ ամարանոցներ, մի քանի գործարանաց երկայն երկայն ծխնելոյզներն մեր աչքին հանդիպեցաւ և ահա արդէն նաւահանգիստին մէջ կը գտնուէինք ուր կը բարձրանայ Ազատութեան պլնձէ արձանն ալ ձեռքը գըլուխին վեր բարձրացած և երեկոյական լոյսերը բռնած. բիչ հեռին կը տեսնուի Պրուլլինի ճարտարարուեստ կամուրջին մէկ մասը. իսկ շուրջերնիս կանչնէին ու կը գոռանային հարիւրաւոր փոքր ու մեծ շոգենաւեր խուռն բազմութեամբ լի այն ուղեւորներով որք գիւղ գիւղ կամ տեղ մը ուրիշ տեղ կերթային, իրենց գործերովն զբաղելու կամ զբօսնելու. Այդ շոգենաւերուն մեծն չատ տարօրինակ էր, 3—4 յարկէ բաղկացեալ և այդ ամենու վերան է մեքենան որ ահագին կշռի մը ձեւն ունի և մերթ նեռարը մէկ կողմ ու մերթ միւս կողմը ելլալով իջնալով շոգենաւը կը սուսայ առանց մեծ ալիքի և առանց անտեղի սուլումներու. Այս անընդհատ անցուդարձ ընող շոգենաւերու, առագաստանաւերու, ահագին լաստերու ու բեռ կրող լաստափայտերու մէջէն մեր հրակայ շոգենաւն դանդաղացաւ ու իրեն յատուկ նաւամատոյցին քով կանգ առաւ, և մենք պատրաստուեցանք գուրս ելլալ չուտով ու Նոր Աշխարհին վրայ դնել ոտքերնիս. Այլ չ'գիտէինք թէ մեծ նեղութիւն մը պատրաստուած էր մեզ, այն է մեր գոյներուն խուզարկութեան ենթարկուիլը մաքսատան պաշտօնէից կողմանէ որք փութացին շոգենաւ եկան ու նոյն իսկ անդ գործադրեցին պաշտօնին. Երեւակայեցէք 450 գաղթականներ իւրեանց բոլոր գոյներովն միանց վրայ իւրաքանչիւր մը որով առ մի քանել, քրքրել ու աչքէ անցունել և գրաձեալ հաւաքել ու կապել. այնչափ անտանելի նեղութիւն մըն էր այս որ մեզ մոցուց այդչափ երկար ճանապարհորդութեան մէջ պատահած՝ ամեն կարգի նեղութիւններ, այլ ճար չը կար և պարտաւոր էինք համակերպել, ուստի ամապարանոցք քակեցինք ամենայն ինչ և պաշտօնեայք մի առ մի քննելով թուանշաններ դրին իւրաքանչիւր մեր տուկի և կապի վրայ և առանձին առանձին նշաններ դրին կանոնով, որոյ պատճառն ի վերջոյ հասկացանք երբ տեսանք թէ մեր գոյներուն մէկ մասն ուրիշ տեղ մը ուր այլ ևս ոչ եւ է խուզարկութեան ենթարկուիլ չը պիտի լինէր. Այդ գործողութիւնները 2-3 ժամ տեւեցին եւ այնուհետեւ մեզ փոխադրեցին փոքր չոգենաւ մը ու տարին գաղթականաց կայարանն. այդ կայարանն ահագին սրահ մ'է բոլորաձեւ. երբ դուռնէն ներս մտանք, վանդակապատ երկու նեղ անցքերէ անցնել պարտաւորեցանք ուր նստած էին մի քանի գրագիրներ որք մեր անունը, տարիքն, ազգութիւնն, ուստի՝ գալերնիս կամ ուր երթալնիս, որպիսի արհեստով կամ գործով պարապելնիս հարցունելէ եւ արձանագրելէ վերջ՝ անցքը կը բանային ու ներս կը մտնային. պահ մը երկմտեցանք թէ մի՞ գուցէ այս հարցմանց հետեւութիւնը տխուր վախանի մը յանդի այսինքն թէ դժուարութիւններ յարուցուի Ամերիկա գալերնուս, այլ ամենուին խօսք մը չեղաւ այդ մասին. մինչ իսկ կայնն չատ մը կալթականներ որոց գրպանը սէնթ մի անգամ չը կար, անոնց նկատմամբ ալ արգելք մը չեղաւ. միայն թէ զանոնք տարին նոյն սրահին մէջ ուր ձրի ուտելիք, խմելիք եւ ամենայն ինչ կը մատակարարուի մինչեւ 3—3 օր. այդչափ միջոցին եթէ բարեկամ մը, ազգական մը կամ ծանօթ մը տեղեկանայ ու գայ երաշխաւորէ, անմիջապէս դուրս կ'ելլայ կայարանէն եւ իր ուզած կողմը կ'երթայ. գիւրութիւններ ալ կուտան այդ կարգի անձանց՝ այսինքն հեռագրել, նամակ գրել կամ ո՛և է միջոցաւ լուր հաղորդել իւր բարեկամին կամ ծանօթին եթէ հեռաւոր տեղեր կը գտնուին և սպասել նորա պատասխանին. Ինչպէս ըսինք, երբ այդ բարեկամն ո՛և է միջոցաւ օգնութեան հասնի, այլ ևս արգելք մը չը կայ, իսկ հակառակի պարագային մէջ է մնայն որ այդ կարգի խեղճ ու անդրամ գաղթական մը ետ կը դարձուի և այդ ալ խիստ հազուադէպ է։ (Մնացեալը վաղը)

ԱԶԴ

Փորձառու անձ մի պատրաստ է տուներու մէջ այցելութեամբ դաս տալ հայ տան. անգլ. և գաղղիերէն լեզուաց. տեղեկութիւն ուզողն կ'նայ դիմել լրագրոյս տպարանն։ 2272 3—4

ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԷԺԻՇ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Ընդհանուր ժողովի քարտէրեաց

Կազմական կանոնագրի 27րդ յօդուածին համաձայն, Օսմանեան Կայսրութեան Ծխախոտի չահագործական Բէժիշ բաժնետերաց ի սովորական Ընդհանուր ժողով հրաւիրեալ են 1888 դեկտեմբեր 14/26ին, շաբաթ-շաբթի, միջօրէի ժամ մէկ ու կէսին, ի կեդրոնատեղին Վարչութեան, Կ. Պոլիս, Թիճարէթ խան (Գալաթիա), ընդունելու համար Վարչական Խորհրդոյ տեղեկագրին ընթերցումն և վաստերացնելու, եթէ հարկ կայ, 1888 մարտ 12 ին (փետրուար 29, Հ. Տ.) փակուած տարեշրջանին հաշիւներըՔ։

Ընդհանուր ժողովոյն ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին այն բոլոր բաժնետերք օրք տէր են առ նուազն երեսուն բաժնեթղթի, զոր այս նպատակաւ յանձնելու առ առաւելն մինչեւ դեկտեմբեր 16 (4 դեկտեմբեր, Հ. Տ.),

Ի Կ. Պոլիս, կեդրոնատեղին.

Ի Պերլին, առ Պ. Ս. Պլայսրէօտրբ, սեղանաւոր (Պէհրէնշդրասէ),

Ի Լոնտոն, Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղին, 26, Թրոմմորդըն ըՍդրիդ.

Ի Բարիզ, Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղին, 7, Մէյէրպէր փողոց.

Ի Վիեննա, Գրէյտի Անշդալտ (Կայսերական և Արքայական աւտարեան վարկի ընկերութիւն վաճառականաց և ճարտարարուեստից համար.)

Իւրաքանչիւրն բաժնետիրոջ պիտի տրուի ստացագիր մը, որով պիտի կրնայ մասնել Ընդհանուր ժողովոյն մէջ։

Որոշմունք պիտի տրուին ներկայ անդամոց ձայներուն մեծամասնութեամբ։

Իւրաքանչիւրն այնչափ ձայն ունի որչափ անգամ երսուն բաժնեթուղթ ունի, առանց սակայն տասն ձայնէ աւելի ունենալու յանուն իրեն, ոչ ալ քսան ձայնէ աւելի, թէ՛ իւր անուան եւ թէ՛ իւր ներկայացուցչի։ 3—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆԱՍ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Գիրք 2 դրչ.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

(Արամեան)

Իր պարունակէ պատմութեան գլխաւոր դէպքերն ու անցքերն երկնից յարակից մասերովը. երկրին բաժանումները, կրմանն և պատգրութիւններն Հայաստանի հնախօսութեան վերաբերեալ. Համառօտ տեղեկութիւններ Հայոց հին կրօնքը. Հպատակութեան ժամանակները, կամենիկասանք. Պարարքքրոնէք եւ ժամանակից պատմութիւններ մինչեւ մեր օրերը կը հասնի. ոճն է կոկիկ եւ դիւրընթերցելի մանաւանդ տղայոց համար։—Կիսակազմ, երես 150։

2268 2—5

ՏՈՒԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՊԷՑ ԱՐԱՊԵԱՆ

Հանրածանօթ բժիշկ ՏՈՒԹ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՊԷՑ իւր բնակութիւնն Սկիւտարէն փոխադրած լինելով ի Գուր Գարու, Պալի փաշա Եօղուրլու թիւ. 75, Սարդիս էֆ. Միրզանեանի գեղարանին դէմ, կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ամեն օր առաւօտները մինչեւ մինչեւ ժամ 6 եւ իրիկունները ժամ 9 էն վերջն հիւանդ կ'ընդունի իւր տան մէջ, իսկ ուրբաթ օրերը ժամ 7 էն 10 ձրի կը դարմանէ իրեն դիմող կարօտ հիւանդները։ 2233 10—20

ՄՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ LIEBIG

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՖԼԷՅՇ-ՊԷՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարձատրութեանց։ Մեծ դիւրութիւն և խնայողութիւն։ Վայրկենական պատրաստութիւն արգանակի, և ապուրի, համեմի, բանջարեղինաց համար բարեխառնելու գիրքոյթի միջոց։

Հիւանդաց և ապաքինելոց համար կարդուրիչ դեղ։

Պահանջել Liebig կապոյտ մելանով տոպրակ. նոյն։

Մեծաքանակ կը ծախուի գործատարաց քով, եկենեի ՔՈԼԼԻ և ընկ. Կ. Պոլիս, Թիճարէթ խան, թիւ 4. կը ծախուի նաև ուտելեաց վաճառականներու, դեղավաճառաց, նեարավաճառներու քով և այլն։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ ԹԷՅԻ

ԷՄ. ՊԱԼԱՊԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՈՒՂՂԱԿԻ ՆԵՐԱԾՈՒՄՆ

Զինաստանէն, Հնդկաստանէն եւ Ճաբոնէն

12 — Պ-լիս. Ճէլալ պէյ խան, — 12

Իշխեր էֆէնտիք վաճառատանց դիմաց

ՆԵՐԱԾՈՒՄՆ—ԱՐՏԱԾՈՒՄՆ

Քանի տարիէ ի վեր Թէյի մեծաքանակ առուտուր ընելով դրամագիրով դրկելով զայնս ի Ռուսիա և Պարսկաստան, բազմաթիւ անձանց ընդհանուր վերաբերող որոշեցինք քաղաքիս մէջ ԹէյՅի կեդրոնական վաճառատուն մը հաստատել «մեծաբանակ» եւ փոքրաքանակ վաճառմանց համար։ Վաճառականք, դեղավաճառք, նեարավաճառք եւ ընտանիքներն, որք վերնաս ձրան պատճառաւ իրենց պաշարը կը պատրաստեն, եւ անոնք որ կ'սէրեն ոչ միայն լաւ, հապա նաեւ ազատ «Թէյ ունենալ, կը հրաւիրուին այցելել «Թէյի մեծ մթերանոցները» եւ գոհ պիտի մնան։ 2187

Ցուցակներն վրայ պահանջել Էմ. Պալապանի եւ ընկ. ստորագրութիւնն եւ Ա.քաղաքի պատկերն։

AUX VILLES DE FRANCE

Ժ. ՏԷԼԼՈՐՄ, յաջորդ Պ. ՄԷՅՅԻՈՒ

ԲԵՐԱ—394, Մեծ Փողո

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ Ի Լնդան յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի դիւաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի ՀՐԱՇԱՑՈՒ համար։

1799

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաւ և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոյց կրած վնասներն։

Հ. ՍՊԻԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս

Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Փռանք 8,000,000

Պահեստի դրամ աւելի քան » 4,000,000

Տարեկան հասոյթ » » 7,500,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներու և բնակութեանց մէջ վնասքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Փռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Փռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաւ և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Փռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Եօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ. Եւրոպական առաջնակարգ դրամատուներ ցոյց պիտի տրուին անոնց, որք Ընկերութեանցս վերայ տեղեկանալ կը փափաքին։

2176

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Գալաթիա Պէյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ժամանակակից գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէններ, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռէներ, օձոի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց առնելն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գրաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ե-թէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով դրկուի։

Զգ հաւնուած ապրանքները եւս կ'առնուին և ստանը եւս կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

1480

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE de CHEVRIER

ՍԵԳԱՖԻԼԻՍ ՄԱՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՋՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լեգէոնի, վարձատրեալ Ռ. կարգի Մէճիտիէյով, ֆոմանդեր Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՁԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԻԼ

Մորիւ ձկան իւղը խայծաղանով զտելով, Գ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է սխրագործելի համ և հոտ, միանգամայն սաւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս դիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վիճակներ։

Ամբողջ ազգարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱՀՈՌՈՒՆ

Պ. Շ. ոչիէ իւր գրքոյկի կատարելագործած է փոքր ինչ Մորիւ ձկան երկաթախառն իւղի պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ սնդուութիւն չպատճառեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յատկութեամբ կը գործածուի թոքախտի, Գրոնչիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարապարմ անձանց։

711

Ընդ. մթերանոց, Կեղր. դեղրն. Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷԻ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, և Պոլիս Միւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԵՎԳԻԻԻ կազդուրիչ ԳՈԳԱՑԻ ԳԻՆԵՆ։

ՀԱՁԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀՈՐԲՈՒԽԻ, ՅՈՏՍՈՒԹՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑԵԼ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.

TRADE MARK.

ՇՆՉ. ՓՈՎԼԻ ԵՒ ԹՈՒԶԱՓՈՎԼԻ ՀԻՆ ՆԵՂՈՒ ԹԵՆՑ դեմ իրը ապահովագրման այս դեղին վայելուչ համբաւը մինչ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Բաուէլ կ'ստանայ անոնցէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Աբերդինի թաղուհւոյն Նէրվիլի թնթաղանթարանի վրայ, ի Ռուիք, Սկոտիա

«Աբերդինի պարան Ըստ սրտի մ կը նեղուի յաճառ հազէ մը որ փէշերը կարգելուս ինձ դժուար և ցերեկ-հանգիստ անցուցեալ, վասն. Դեռ թարթնկա յանձնարարից ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանն սեռիսնի հոտիներով և կրնամ հաստատել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործիս դադրեցնելու և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ալոց։

(Սոր.) Վ. ԼԻՆԶԼԷ, Նէրվի թնդանթարէն.

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտանեալ դեղերու վաճառականաց քով, տիրը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 8 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼ, 4, Ալսիոն Բայէյս, Պլաքֆրիարս Բրա, Լոնտոն։

Մանրաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պորկարիոյ Ներկայացուցչի քով

2167 Մ. ԻՍՄԱՒՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ROWLANDS' TOILET

ԵԶԱԿԱՆ ապրանքներ, որոց հոնքային և ազնուական նիւթերէ պերճ լինելն ապացուցուած է

Rowlands'

Macassar Oil

աւագանի դարմանն է հերաց ամման համար և հիանալի անուշ մը կուտայ անոնց։

Rowlands'

Kalydor

ակռիչ եւ մեղմիչ կաթ երեսի համար, կը ջնջէ ամեն տեսակ բիծերը, փշրիները, եւ մորթը կանոնաւոր կ'ընէ։

Rowlands' odontio, անոյշ մաքրելու համար, ակռաները կնախնայեցնէ եւ կարգելու փտումը։ Ամեն լաւ դեղավաճառաց եւ հոտավաճառաց քով հարցուցէք Rowandsի ապրանքները, 20, Հատոնի Կարտըն, Լոնտոն, եւ զգուշացէք ժամանակին դեղձերէն որք ստոյգ եւ ապարդիւն են։

Կ Պոլսոյ մէջ պարտաւորուած են Պ. Պ. Քանզուք եղբարք, Բրիտանական դեղարան։

1007 25—26

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս ներկերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱՊԱՏՅԻՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԱԳԱՅՆ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կապտի մազերն ուժգնապէս կը փոխուին ոսկեգոյն կամ գունատ գոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ոչ միայն գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ալ չի նշմարեր։ Այլ կատարեալ հերաց անկումը, զլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր այծ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Արուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սպառակի մը մէջ, յետոյ բարակ ալզոսի սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած ըսպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոր մնայ։ Բոլոր մազերը մէկ ջղալարով, ոսկեայ մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւական է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Անգամմը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, գոյն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածիլ։ Նոյն եղանակը գործածելու է մարուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէպքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալզոսով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած աղդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԼԻՄՈՒՆԳ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Նիւլսի թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

2166

ՄԻԱԿ ՄԹԵՐ ՆՈՑ ԳԱԼՈՐՍԷՐՆԵՐՈՒ

Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէյօղլի դուռը, 32, Մահմուտիէ խան

ՁԱՌԱՐԱՆ ԵՒ ԾԽՆԵԼՈՑՔ

Նորոգուրեան առարկայք

ԹՈՀԱՆՈՑԻ ՁՄԻՆԷՆԵՐ

Նրակարանի վերարերեալ մանր առարկայք

ԹՈՂԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պնակ, ձուլածոյ և թանիտու նրկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Աճեն տեսակ գործիք—Շինուածանիւթք

ԵՐԿԱԹԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՅՈՒ ՀԱՒԱՔՈՒՈ Ց ԶԱՌԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ

ՑԱԽՏԱՊԱԿԻԷ ԹԱՓՈՒՈՒԷ ԷՔ

ՌԻՒԹ ԿԷՊԻՐՔ ՎԻԵՆՆԱ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

676

ԹԱՐԻՄԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Փռ. 86,699,959,12.

Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921,55.

Ապահովագրել տուող անձինք մանաւանդ պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 չափ կ'ընեն։

Ապահովագրեալ տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % չափ կ'ընեն։

ԹԱՐԻՄԻ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մանուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

39 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի գրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ նոքա իրաւունք կունենայ շահուց մասնակցիլ իւր տարած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտքք) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի գրամագլուխ մը պիտի ստանայ։ տակէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 293.30 Ֆրանք տարեկան բաժնին փոխարէն։

Մանկանց օժտի համար ապահովագրելոց շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 87 %, 84.12 % և 41 ½ %։ Այնպէս ապահովագրեալ 1000 Ֆրանքին վասն, 416 Ֆրանքի շահաբաժին ստացած են վերջին բաշխումնէն։

Ջնջին մրցանակի մը միջոցաւ, կարելի է երաշխաւորել նաեւ վճարուած գումարին՝ եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութիւններու համար դիմել տալ ընդ. Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԼԻ, ՊՈՆՏԻ, Գրասենեակք, Թիւնելի Հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան տեղականերն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ 1819

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն եւ փայլին, առանց խոզանելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նմանաւոր պարտութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ելլ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիրոջ կամ ուրիշ ոտքերի նիւթերը դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու նիւթին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի ոտանց եւ կանանց ամեն տեսակ կոշիկներու, կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կամ տնտուկները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկային խնամով որոշել պէտք է որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին բրսի, կամ սպանջի կտորով մը կամ ձի ոլոմով։ Թրջուած մանրերովն թեթեւ կը լուանայ։

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Նիւլսի թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

2168

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՑՑԵԼԵԼՈՒ

ՄԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալտրը՝, 120

Քարոքէյի աղրիւրին դէմ. ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ Վինկէլոյի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

Վ ՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

(Նոր-Յորք) 1761

ԼՈՒՍՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ ՁՂԱՑԻՆ ԴՈՂՈՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՒ ԲՈԼՈՐ ՋՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ապահովապէս կը բուժին

ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔԱՐԱՀԱՏԵՐՈՎ

DRAGEES GELINEAU

Ձաղին մէջքերն առնելու է զանոնք. առաջին շաբաթու օրը երկու, երկրորդ շաբաթու օրը չորս, այսպէս յետոյ երկուք աւելցնելով մինչեւ որ տասնմեանները դադրին։

Ժ. ՄՈՒՍՆԻԷ ԵՒ ԸՆԿ. ի Սօ, մերձ ի Բարիզ

Այն անձինք որ կը մանչին

DEHAUT ՏՂՀՈՅ

ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐը

իրենց ստամոքսը մաքրելու համար լոկ այդ դեղահատերը կը գործածեն, որք ոչ նողկանք եւ ոչ յոգնութիւն կը պատճառեն, որովհետեւ հոսանակ մը մաքրողական դեղերուն, այս դեղն այն ատեն միայն կը ներգործէ երբ լուսկերակրոց և կաղդուրիչ բնակիներուց հետ առնուի, ինչպէս գինի, խաշուած, թէյ։ Ամեն ոք կ'ընտրէ իրեն յարմար ժամն, բան իւր զբաղմանց։ Դեղն յոգնութիւնն չպատճառեր բնաւ, այնպէս որ մարդ պիտի կարենայ գործել։